

TELO MONAHA HARITONA DONESENO U MANASTIR GRACANICU PREPODOBNI OCE HARITONE, MOLI BOGA ZA NAS

Gracanica, 11. novembar 2000.- Danas je telo monaha Haritona Lukica (1960) koga su prosle godine kidnapovali pripadnici ekstremisticke OVK doneseno u manastir Gracanicu. Otac Hariton je bio monah manastira Sv. Arhangelu kod Prizrena i 14. juna 2000., neposredno po ulasku nemackih snaga KFOR-a u Prizren, on je po poslusanju otisao da obidje jednu srpsku porodicu u Prizrenu. Kod bivseg Doma JNA, a sada staba Kosovskog zastitnog korpusa nekoliko pripadnika ozloglasene Vojne policije OVK u crnim uniformama zaustavili su vozilo koje je vozio otac Hariton i odveli ga u nepoznatom pravcu. Ceo događaj video je jedan nemacki novinar koji je odmah obavestio Vladiku Artemija. I pored svih napora Crkve da pronadje o. Haritona o njemu se vise nista nije culo sve do avgusta ove godine kada je Komisija za ekshumaciju pronasla njegovo telo u jednom improvizovanom grobu u albanskom naselju Tusus, u predgradju Prizrena. Na istom groblju je pronadjeno jos nekoliko tela Srba nestalih nakon zavrsetka rata dok je proces identifikacije ostalih jos u toku.

Na telu je pronadjena odeca na osnovu koje je o. Hariton identifikovan, jer su se u dzepu mantije nalazili njegova licna karta i monaska brojanica. Autopsija je pokazala da je smrt o. Haritona bila nasilna jer uz ostatke tela nije pronadjena glava dok je nekoliko kosti bilo slomljeno. Na mantiji i dzemperu se u predelu srca vidi nekoliko uboda nozem dok je prednji deo dzemperera rasporen ocigledno ostrim predmetom.

Telo oca Haritona smesteno je u priprati manastirske crkve u Gracanici gde sestre monahinje neprestano citaju Psaltir, a vernici dolaze da odaju poslednju postu postradalom monahu. Sutra na dan manastirske slave Sv. Kralja Milutina vladika Artemije ce odsluziti parastos zajedno sa prisutnim svestenstvom. Sahrana ce biti 13. novembra 2000 u manastiru Crna Reka gde je o. Hariton pre pet godina dao monaske zavete.

U manastiru Crna Reka u ponedeljak je episkop rasko-prizrenski i kosovo-metohijski gospodin Artemije sluzio Svetu arhijerejsku liturgiju, a sasluživali su staresine, jeromonasi i jerodjakoni iz manastira Studenice, Visoki Decani, Sopocani, Tvrđos, Djurdjevi Stupovi, Sveti Arhandjeli, kao i svetenici iz Eparhije rasko-prizrenske. Pojale su monahinje iz Zice, Gracanice, Koncula...

Mnostvu monaha i monahinja vernom narodu vladika Artemije se obratio recima:

Sabrani smo, braco i sestre, sa svih strana nase otadzbine u ovom malom manastiru Crna Reka. Sabra nas Gospod povodom ispracaja naseg brata, monaha Haritona, koji je u ovom manastiru ziveo i podvizavao se., sluzio Bogu i rodu svome, a koji je postradao od zlocinaca na Kosovu, u Prizrenu, jos u junu mesecu prosle godine.

Vise od godinu dana nismo znali sta je sa njim, ali Bozja volja bila je da se njegovo telo pronadje pre nekog vremena, da ga dobijemo i da ga onako kao sto dolikuje po hriscanskom zakonu i obicaju i po monaskom zakonu da ga pogrebemo i sahranimo. Taj događaj, braco i sestre, sabrao nas je danas ovde.

Mi smo završili Svetu liturgiju, prineli Bogu beskrvnu zrtvu, pomolili se Bogu za dusu oca Haritona, ali i za ceo nas narod da nam Gospod daruje milosti, da nam daruje mudrosti, da nam daruje snage, duhovne i telesne, da istrajemo na nasem hriscanskom, krstonosnom putu.

Jer, Gospod danas u Jevandjelju pita svoje ucenike, iako on zna sve, ali radi pouke ih pita: „Sta govore ljudi, ko sam ja?"

A ucenici rekose: "Govore da si Jovan Preteca, neki prorok Ilija, neki da je neki od starih proroka. A Gospod pita: „A sta vi mislite, ko sam ja?"

Petar, apostol Petar, koji se uvek isticao da odgovori u ime ostalih ucenika, rece: „ Ti si Hristos, sin Boga zivoga!" A Gospod im rece: „Nemojte to jos razglasavati po narodu." I poce im govoriti o onome sto ce sa Njim biti - da ce biti predat u ruke ljudi, zlocinaca, da ce Ga raspeti na krst, da ce Ga ubiti i da ce treci dan vaskrsnuti.

Drugom jednom prilikom Gospod je rekao: „Gde sam ja, hocu da i sluga tu moj bude."

Mnogi misle - samo da budemo u carstvu nebeskome. A Gospod je mislio svuda sa Njim - i u zivotu i u smrti, i u stradanju i u progonstvu. I te Njegove reci se ispunjavaju, evo dve hiljade godina. Uvek je i u svim vremenima bilo onih koji su isli za Gospodom, koji su Mu sledovali ne samo u vrsenju zapovesti Bozjih, nego i svuda sa Njim, noseci krst svoj, krst stradanja, ali sa verom u Vaskrsenje, jer je rekao Gospod: „Ko veruje u mene, ako i umre, zivece."

Otac Hariton je verovao u Gospoda i to tvrdo verovao. Ta njegova vera dovela ga je u manastir. Napustio je sve, ostavio je sve ono sto svet nudi i sto moze ponuditi i krenuo za Gospodom koji je rekao: „Ko hoce za mnom da ide, neka se odrekne sebe i uzme krst svoj i za mnom ide."

I otac Hariton je pre nekoliko godina dosao bas u ovaj manastir i mi smo ga primili kao brata u Hristu, kao iskusenika. A juce ovaj manastir ga doceka kao mucenika Hristovog. I zaista jeste. On koji nikome

nije nikakvo zlo naneo ili ucinio, postradao je u junu od ruku zlocinaca.

Zasto je postradao?

Zato sto je hriscanin, zato sto je monah, zato sto je Srbin.

Mi verujemo da je Gospod primio njegovu zrtvu, da ce ga Gospod proslaviti i medju ljudima, a sigurno ga je na nebu vec proslavio.

Mi smo se danas sabrali da po recima Gospodnjim predamo prah prahu, telo zemlji od koje je i nastalo, a dusu Bog da primi i upokoji u rajskim naseljima, tamo gde svi pravednici blazenstvuju, tamo gde je vecna radost, gde nema bola, tuge i uzdisaja, nego je zivot beskonacni.

Amin.

Potom je održano opelo na kome se od oca Haritona oprostio Otac Milutin Timotijevec, rektor Bogoslovije u Prizrenu: „Pred nama je covek, pred nama lezi hriscanin, pred nama je inok, odnosno monah Hariton. Tri vrednosti u jednoj licnosti. Kao covek obdaren Bozjim likom, znao je svoje mesto u ovom zivotu - da ono sto od Boga primi Bogu i vrati i posveti. Poslat je otac Hariton u ovaj svet da ispuni duznosti koje je Bog pred njega stavio da posveti zivot svoj Bogu i na taj nacin uzvratu ljubavlju na ljubav. Kao hriscanin, cuo je reci iz Svete knjige koje kazu:

A vama je dano ne samo da u Boga verujete, nego i za Njega da stradate.

Cuvsu te reci i znajuci da nema coveka na zemlji bez muke, bez stradanja, dobrovoljno se opredelio za tiho stradanje i svakodnevno umiranje u monaskom zivotu. Hteo je da na razboju svoga zivota tka muku po muku, nevolju po nevolju, dok ne dodje sa Hristom u carstvo nebesko. A kao monah, on se opredelio i za vecnu i besmrtnu ljubav koja zruci i koju oseca od Boga ka nama i da Mu uzvratu tom istom ljubavlju, Njemu, Njemu Spasitelju nasem.

Otac Hariton je to sve znao i posao je putem bozanskim, putem stradanja. Znao je on da mucenici stradaju u jednom mahu, ali on nije ni pomislio da ce doziveti taj dar Bozji, dar mucenistva, nego je hteo da mucenistvom razvicenim kroz ceo zivot dostigne svete i velike mucenike koji su u jednom dahu to završili, kao sto su Sveti Dimitrije, Georgije, Plakida i mnogi drugi i mnogi drugi.

Ali njemu bi dato da bude mucenik Hristov i u jednom mahu i to veliki mucenik. Od neprijatelja, od zlocinaca, od ljudi koji nisu ljudi, koji ga uzese i na krst raspese, krst muke i stradanja. Hariton je to podneo.

I sada kao da ga gledam kako stojimo zajedno za pevnicom u prizrenskoj crkvi, kao da ga gledam kako hoda kroz hodnik velike carske Lavre Svetih Arhangela kod Prizrena, kako divno i predano cita one molitve koje su mu zapale, i psalme, i kako divno stoji sa nama sluzeci svako jutro i vece, trazeci Boga u svakom coveku. Nije nalazio ni u jednom coveku losega i zloga, svuda je video lepotu i dobrotu. Zato se tako i slobodno kretao.

Jos predposlednjeg dana pre nego sto ce biti uhvacen, on je svojim automobilom odvezao jednog Srbina ubijenog ispred poste do bolnice, sam, bez igde ikoga. Jos dok trazismo pratnju da podje sa njim, on je vec otisao.

To bejase Hariton, samopozrtvovani i samozrtvovani, onaj koji nije zeleo ni zalio sebe ni svoga truda. Tom ljubavlju disao je otac Hariton. Tu ljubav imao je koja je vecno gorela u srcu njegovom, okrenuta ka vecnom Bogu. Nije prezao ni od cega, jer je samo imao Boga pred sobom kome je verno sluzio. Taj Hariton, na njemu se ispunilo i tiho monasko podvizavanje i mucenistvo koje Bog samo odabranima daje. Dao je i njemu da bi ga mi imali, da bi ga Crkva imala, da bi ga manastir i rasko-prizrenska eparhija imala, da bi ga Srpska Pravoslavna Crkva imala kao prvoga medju mucenicima u ovom nesrecnom ratu i u ovim nesrecnim dogadjanjima.

I zato danas nase misli, nasa srca su okrenuta ka njemu, a mi znamo i verujemo u nelaznu rec Bozju koja kaze:

Vece ljubavi od ove nema, kad ko zivot svoj polozi za bliznje svoje.

A otac Hariton je položio zivot svoj za Hrista Boga Rasketoga i Vaskrsloga i samim tim usao je u red velikih mucenika. I moja poslednja rec bi bila danas njemu okrenuta i upucena, koja u isto vreme izrazava veliku veru rec Bozju koja je nelazna, a ona glasi:

Prepodobni oce Haritone, moli boga za nas.

Amin."

OCE HARITONE

Znamo rane tvoga tijela
Ali gde je tvoja glava
Kazu vec se uznijela
Budnom Oku sto ne spava

Oni sto su neka cuju

Monaske ti oci jeli
Blago lice sad miluju
Bog i Sveti Arhangeli

Sad te nebo upisuje
U velemucen Hristov broj
Lancem suzanj ispisuje
Haritone oce moj

Ubic je vec sam bezglav
Krstonosna zvona zvone
Kod Gospoda nisi mrtav
Ziv si oce Haritone.

Izgnanik iz Metohije

Ranko Djinovic

***Dan 13, mesec 11 leta Gospodnjeg 2000, indikta osmog
Eparhiji rasko-prizrenskoj***

SAUCESCE MINISTRA VERA

Savezni ministar vera Bogoljub Sijakovic juce je, povodom pronalska tela i sahrane monaha Haritona iz manastira Svetih arhangela kod Prizrena, uputio telegram saucesca eparhiji rasko-prizrenskoj i manastiru.

"Zrtva oca Haritona i ostale nase sabrace sa Kosova i Metohije i ovoga puta je posvedocila neraskidivu vezu srpske crkve i srpskog naroda kroz istoriju", kaze se u telegramu saucesca.

NASA STAMPA O OCU HARITONU POLITIKA

U manastiru Crna Reka kod Ribarica

SAHRANJEN SRPSKI MONAH KOJEG JE UBILA "OVK"

U manastiru Crna Reka kod Ribarica juce je sahranjen monah Hariton (40) iz manastira Sveti Arhangeli kod Prizrena, kojeg su prole godine oteli i ubili pripadnici tzv. OVK.

U prisustvu vise stotina vernika, staresina manastira Crna Reka, Visoki Decani, Sopocani, Gracanica, Djurdjevi Stupovi, opelo je odrzao vladika rasko-prizrenski Artemije Radosavljevic.

Telo monaha Haritona pronadjeno je obezglavljeno zajedno sa telima jos nekoliko Srba u prizrenskom naselju Tusus, gde zive Albanci.

Telo oca Haritona je preneto zatim u manastir Gracanica.

Otac Hariton je 14. juna 1999. godine, neposredno pred dolazak nemackog kontingenta Kfora, krenuo da obidje jednu srpsku porodicu u Prizrenu.

U tom gradu presrelo ga je nekoliko pripadnika ozloglasene vojne policije "OVK", zaustavili su njegov automobil i odveli ga u nepoznatom pravcu.

I pored svih napora Crkve i vladike Artemija o ocu Haritonu se nista nije culo sve do avgusta ove godine kada je njegovo obezglavljeno telo pronadjeno.

Otac Hariton (Radoslav Lukic iz Lukovacke Reke kod Kursumlije) sahranjen je u manastiru u kojem je pre pet godina poceo podvig.

DNEVNA SAOPSTENJA SRPSKOG NACIONALNOG VECA Kosova i Metohije Gracanica, 7 novembar 2000

VLADIKA ARTEMIJE RAZGOVARAO SA DANOM EVERTSOM

PRIORITETI: REGISTRACIJA - POVRATAK PROGNAHNIH - BEZBEDNOST

Danas je u manastiru Gracanica vladika Artemije razgovarao sa sefom misije OSCE na Kosovu i Metohiji ambasadorom Danom Evertsom (Daan Everts). Ambasador Everts je vladiku Artemija i prisustne clanove SNV KIM upoznao sa rezultatima lokalnih izbora na Kosovu i Metohiji kao i sa spremnoscu OSCE-a da u srpskim sredinama organizuje pocetkom godine dodatne izbore kako bi se dobili izabrani predstavnici naroda. Vladika Artemije je ponovio stav SNV KIM da za Srbe nisu bili stvoreni uslovi za izlazak na lokalne izbore iako je to predvidjeno kao obaveza Rezolucijom 1244. Stoga odgovornost za neizlazak na izbore nije na Srbima vec na onima koji vise od godinu dana dopustaju vladavinu nasilja i etnickog terora od strane Albanaca. Odrzavanje lokalnih izbora pod takvim uslovima se nikako ne moze nazvati slobodnim i demokratskim. Vladika Artemije je insistirao da je za eventualno ucesce Srba na dopunskim

loklanim izborima potrebno ispuniti osnovna tri uslova:

- Pre svega treba izvršiti REGISTRACIJU svih kosovskih Srba, kako onih koji jos žive u Pokrajini, tako i onih koji su privremeno raseljeni po uzor Srbiji, Crnoj Gori ili inostranstvu. Naravno, da bi se sprovela registracija neophodno je da OSCE i UNMIK uspostave direktnu komunikaciju sa vladom SRJ kako bi se zajednicki izvršio popis na podrucjima van Kosova I Metohije.
- Uz registraciju srpskog stanovništva treba intenzivirati i proces POVRATKA prognanih Srba buduci da ce se dobiti precizne liste privremeno raseljenih lica. Bez omogucavanja procesa povratka raseljenih svojim domovima proces ucesca Srba u politickom zivotu Kosova i Metohije necce biti moguc.
- Pitanje BEZBEDNOSTI i slobode kretanja, zivota I rada ostaje prioritetan zadatak i bez poboljsanja uslova sigurnosti zivota za Srbe i ostale ugrozene ne-albanske zajednice nije moguca slobodna artikulacija politickih interesa i sprovedjenje slobodnih izbora. SNV KIM je vec sa predsednikom Kostunicom pokrenulo inicijativu da drzavni organi SRJ aktivno ucestvuju u procesu registracije raseljenog srpskog stanovništva buduci da prethodni rezim to nije dozvoljavao, sto je i sa tehnicke strane onemogucavalo bilo kakvo ucesce na izborima.

Ucesce Srba u eventualnim dopunskim izborima mora biti u potpunosti koordinisano sa vladom SRJ i pre njihovog organizovanja mora uslediti dogovor svih relevantnih srpskih politickih snaga u Pokrajini.

NOMINOVANJE SRBA U LOKALNIM OPSTINSKIM TELIMA MORA BITI ODLOZENO DO DALJNJEG (saopšteno je g. Evertsu)

Sto se tice nominacija Srba za nove opstinske strukture na Kosovu i Metohiji stav SNV KIM izrazen u ekspertskim kontaktima i na konferenciji u Erli Hausu jeste da je vrlo znacajno da se omoguci ucesce Srba u ovim strukturama iako oni nisu izašli na izobre. Specijalni predstavnik UN za Kosovo moze u saradnji sa srpskim politickim organizacijama izvršiti nominacije clanova dok se ne obezbede uslovi za angazovanje izabranih predstavnika nakon izbora za Srbe. U skladu sa tim dogovorima SNV KIM je predala liste kandidata za opstinske odbore.

Medjutim, u poslednje vreme javilo se vise problema koji ovaj proces otezavaju i koje su predstavnici SNV KIM izložili ambasadoru Evertsu.

- SNV KIM smatra da je politickim promenama u Beogradu nastala jedna nova situacija i da o procesu ucesca i predstavljanja Srba u opstinskim strukturama treba da postoji dogovor svih relevantnih srpskih snaga i puna koordinacija sa vladom u Beogradu. SNV KIM ne zeli da u ovom procesu ucestvuje pre dogovora i mimo legalnih i demokratskih organa drzave kojoj pripadamo. Zato imenovanje Srba u opstinske odbore treba ODLOZITI dok se ne obezbedi puna koordinacija i dogovor svih demokratskih srpskih snaga na Kosovu i Metohiji.
- SNV KIM nije zadovoljan sa nacinom kako UNMIK predlase ucesce Srba u opstinskim vlastima u opstinama Strpce i Novo Brdo gde živi znacajan deo naseg stanovništva. Na primer u opstini Strpce živi oko 70% Srba i 30% Albanaca, a UNMIK predvidja da u opstini odnos bude paritetan (50% srpskih predstavnika i 50% albanskih) sto je za Srbe apsolutno neprihvatljivo. SNV KIM smatra da se multietnicnost ne moze graditi na stetnu Srba u vecinski srpskom Strpcu, dok na primer Urosevac, Prizren i drugi gradovi gde su Srbi žive ostaju bez srpskih predstavnika. Apsolutno su netacne tvrdnje nekih zlonamernih pojedinaca koji su potrcali da optuže SNV KIM da podrzava ovakva resenja i nominacije pod ovakvim uslovima. Resenje za Strpce koje predlaze UNMIK dovesce do osipanja ove male srpske enklave i do zavrsetka etnickog ciscenja celog jznog dela Kosova.
- SNV KIM smatra da su potrebne dodatne konsultacije izmedju UNMIK-a i kosovskih Srba povodom izbora privremenih predstavnika u opstinskim strukturama, narocito u vecinskim srpskim opstinama. Narocito je vazno da srpsku stranu predstavljaју vise reformski I demokratski orjentisane politicke grupe. Primeceno je u vise slucajeva da se neki predstavnici iz SPS pojavljuju na listama i kao nezavisni predstavnici ili cak clanovi SNV samo da bi se obezbedilo vece prisustvo starih struktura u opstinskim skupstinama. Slican problem postoji i u drugim srpskim sredinama. Za vecinske srpske sredine zato je veoma vazno da se sto pre sprovedu dopunski izbori kada se za to steknu uslovi kako bi Srbi imali predstavnike koje izabere narod.

VAZNO je napomenuti:

Liste kandidata koje je spremio UNMIK nisu liste SNV KIM vec su lokalni administratori napravili svoje liste na osnovu lista, predloga, usmenih razgovora I svojih licnih kontakata sa svim vaznijim srpskim politickim strukturama.

SPROVODJENJE SRPSKIH REPUBLICKIH IZBORA NA KOSOVU I METOHIJI JE LEGITIMNO

Na kraju razgovora sa g. Evertsom Vladika Artemije i clanovi SNV su govorili o buducim republickim izborima Republike Srbije na Kosovu i Metohiji. G. Everts je izrazio veliku zabrinutost povodom republickih izbora 23 decembra jer po njegovom vidjenju nije sasvim jasno da li su ti izbori prihvatljivi sa stanovista Rezolucije 1244. Sef OSCE-a takodje smatra da bi sprovedjenje ovih izbora moglo da izazove burnu reakciju Albanaca kao i nove akte nasilja.

Stav SNV KIM jeste da je sprovedjenje ovih izbora iako u vrlo teskim bezbednosnim uslovima u

potpunosti LEGITIMNO jer je Kosovo i Metohija sastavni deo SRJ kroz Republiku Srbiju kojoj teritorijalno pripada, rekao je vladika Artemije.

Ne ulazeci u problem tehnickog sprovođenja izbora sto je stvar republike Srbije i UNMIK-a SNV KIM smatra da svi gradjani Pokrajine koji to zele imaju pravo da slobodno u svojim sredinama daju svoj glas i na republickim izborima. SNV KIM nije politicka partija i kao takvo Vece ne moze da ucestvuje na izborima, ali clanovi demokratskih partija koji ucestvuju u radu SNV KIM imaju pravo i slobodu da samostalno donesu odluku o svom ucescu na izborima i ostavare svoje gradjansko pravo.

SNV KIM ocekuje da ce u slucaju organizovanja republickih izbora na KiM KFOR i UNMIK obezbediti red i bezbednost kao sto su to ucinili kada su organizovani lokalni, albanskih izbori.

DELEGACIJA SNV KIM U STRPCU

SNV KIM solidarno za zahtevima naroda Strpca

Danas je opstinu Strpce posetila delegacija SNV KIM na celu sa vladikom Artemijem. U delegaciji su bili Dr. Rada Trajkovic, Randjel Nojkic i Dragan Velic.

Cilj ove posete bila je velika zabrinutost SNV zbog predloga UNMIK-a da se u opštini Strpce pored 17 srpskih opština dovede jednak broj Albanaca, pripadnika Tacijeve PDK. SNV KIM je protiv ovakve odluke bio u samom pocetku jer je stalno insistirano da eventualno ucesce Srba u opštinskim strukturama Kosova i Metohije ne moze biti na stetnu srpskog naroda.

Predstavnici SNV KIM su govorili pred vecim brojem okupljenog naroda kao i sa srpskim predstavnicima opštine Strpce. Nakon toga je odrzan i sastanak sa UNMIK-ovim opštinskim administratorom kome je objasnjen stav SNV KIM. Vladika Artemije je porucio okupljenom narodu da se SNV KIM u potpunosti solidarise sa srpskim narodom Strpca i da se nikako ne moze dopustiti da UNMIK gradi multietnicnost samo u vecinskim srpskim opštinama dok Urosevac, Prizren, Pec i druga mesta ostaju etnicki cista, gotovo bez I jednog Srbina.

U razgovoru sa srpskim predstavnicima opštine Strpce I clanovima SNV KIM ove opštine razgovarano je o mogucem resenju koje bi omogucavalo Srbima da imaju svoju sopstvenu samoupravu u opštini dok bi Albanci svoja prava ostvarivali preko jedne jace lokalne kancelarije locirane na podrucju opštine gde zive Albanci. Razlog za takvo resenje jeste bezbednosna situacija koja je vrlo nepovoljna za Srbe. Dovodjenje Albanaca po svaku cenu u Strpce izazvalo bi iseljavanje srpskog stanovništva.

Misljenje SNV KIM jeste da slicno resenje treba pronaci i u opštini Novo Brdo gde se na slican nacin pokusava na stetnu Srba organizovati mesovita opštinska vlast.

Srbi su spremni na ucesce u opštinskim strukturama samo ukoliko one mogu da garantuju opstanak naseg naroda na podrucjima gde zivi kao i povratak raseljenih.

SRBI TRAZE ODLAGANJE UCESCA U OPSTINSKIM STRUKTURAMA

U popodnevnim casovima u zgradi UNMIK-a Dr. Bernard Kusner je organizovao sastanak sa najvaznijim srpskim predstavnicima Kosova i Metohije kako bi sa njima raspravljao o ucescu Srba u opštinskoj samoupravi preko predstavnika koji bi bili nominovani od strane Misije UN. Pored predstavnika UNMIK-a u radu sednice su ucestvovali: predstavnici SNV KIM (Vladika Artemije, Dr. Rada Trajkovic, Randjel Nojkic, Dragan Velic i o. Sava Janjic), predstavnik SNV Kosovske Mitrovice Oliver Ivanovic, predstavnik Srpskog pokreta otpora Slavisa Kostić sa jos dvojicom clanova SPOT-a. Nacalost na sednicu nisu dosli clanovi SNS (Srpske nacionalne skupštine, SPS) iako su bili pozvani.

Svi srpski predstavnici su pokazali visok stepen saglasnosti u cvrstom stavu da je nemoguće zahtevati od Srba da posalju svoje imenovane predstavnike u opštinske skupštine bez prethodne konsultacije sa predsednikom Kostunicom, kao i razjasnjenja postojećih nesuglasica povodom nekih opština.

"Pobedom demokratije u Srbiji nastupilo je novo vreme u kome kosovski SRbi vise ne mogu u potpunosti nastupati nezavisno i samostalno u odnosu na demokratsku vlast drzave kojoj pripadaju", naglasio je vladika Artemije. On je istakao da pristupanje Srba opštinskim skupštinama treba do daljnjeg odloziti dok se ne obavi konsultacija sa Beogradom i dok se ne razjasne modaliteti srpskog ucesca u lokalnoj vlasti u Pokrajini.

G. Oliver Ivanovic je posebno naglasio da je u Mitrovici potrebno napraviti poseban aranzman koji bi reflektovao specificnu situaciju u ovoj severnoj kosovskoj opštini. Srbima u Severnoj Mitrovici treba omoguciti da samostalno razresavaju svoja pitanja i da se u medjusobnoj saradnji dve skupštine u opštini gradi zajednicki zivot na ravnopravnoj osnovi. Ivanovic je posebno kritikovao stav UNMIK-a povodom uspostavljanja mesovite opštinske vlasti u Strpcu I Novom Brdu kao neprihvatljiv i stetan za Srbe.

Potrebno je pregovarati o prihvatljivijim resenjima, istakao je Ivanovic.

Slavisa Kostic je u ime SPOT-a podrzao diskusiju dvojice prethodnika istakavsi da je neophodna koordinacija aktivnosti sa vlastima u Beogradu.

Na osnovu diskusije pokazalo se da predstavnici ovih srpskih organizacija u sustini prihvataju saradnju sa medjunarodnom zajednicom i ucesce u zajednickoj izgradnji lokalnih organa opštinske vlasti ali je

prethodno potrebno pronaci prave i prihvatljive modalitete za to ucesce u koordinaciji sa vladom iz Beograda i UNMIK-om. U tom cilju je odluceno da se predstavnici Srba ponovo susretnu sa g. Kusnerom nakon obavljenog razgovora sa predsednikom Kostunicom i da se nastave pregovori o modalitetima ucesca I organizaciji opstinske vlasti u mesovitim i kompaktnim srpskim opstinama. Prioritetno pitanje jeste i pitanje popisa i dodatnih izbora za Srbe koje UNMIK za pocetak planira u celovitim severnim srpskim opstinama.

SNV KIM NAJOSTRIJE OSUDJUJE UBISTVO CETVORO ROMA

"Medjunarodna zajednica je duzna da ne-albanskim zajednicama obezbedi osnovna ljudska prava, slobodu i samoupravu na podrucjima gde zive"

SNV KIM najostrije osudjuje jucerasnje ubistvo cetvoro Roma u selu Dosevac, opstina Srbica. Ovo gnusno ubistvo cetri nevina lica koja su se nedavno vratila svojim domovima iz kojih su bili proterani od Albanaca, unelo je uznemirenje medju sve kosovsko-metohijske Srbe, a posebno one koji nameravaju da se iz prognanstva vrata svojim domovima.

Romi su pored Srba zajednica koja je najvise postradala u posleratnom periodu na Kosovu i Metohiji te ovaj najnoviji zlocin jasno pokazuje da Albanski ekstremisti imaju jasan i ocigledan cilj etnicki cistog albanskog Kosova. Zbog toga je i toliko mnogo opstrukcija u procesu povratka raseljenih Srba, Roma i Bosnjaka od strane Albanaca. Nakon ubistva cetvoro Roma sasvim je jasno sta bi mogli da ocekuju i srpski povratnici pod sadasnjim uslovima i pored prisustva snaga KFOR-a koje ocigledno povratnicima nisu mogle da pruze zastitu.

Ovo ocigledno etnicki motivisano ubistvo najslikovitije pokazuje kakav je polozej ne-albanskih zajednica u Pokrajini i definitivno se ne uklapa u sliku o demokratskom Kosovu koju uporno pokusavaju da stvore albanski politicari i neki medjunarodni krugovi. Cinjenica je da je Kosovo danas poprste najgrubljih kršenja ljudskih prava svih onih koji nisu albanskog porekla. Kosovom i dalje vlada nasilje, organizovani kriminal, unistavanje i nasilno preuzimanje srpske imovine, trgovina drogom i prostitucija. Nazalost nakon vise od godinu dana Misija UN nije uspela da stvori minimum slobode za Srbe i Rome van njihovih dobro cuvanih i neretko bodljikavom zicom ogradjenih getoa. Za one koji nisu Albanci nema slobode kretanja, zaposlenja i slobodnog zivota. Cak ni mrtvi nisu ostavljeni na miru jer se pored rusenja pravoslavnih crkava srpska groblja zasipaju djubretom i skrnave.

Iz ovakve situacije sasvim je jasno da bez uspostavljanja osnovnog reda i zakona, sloboda i prava svih gradjana na podrucju Pokrajine nema i ne moze biti zajednickog izgradjivanja demokratskih institucija. Srbima, Romima i svim ostalim ugrozenim zajednicama koje neretko zive mirno zajedno, jedni pored drugih, treba pruziti osnovna prava i samoupravu u enklavama u kojim zive kako bi se sprecilo potpuno etnicko ciscenje Kosova i Metohije. Posto Misija UN nije u stanju da tim gradjanima pruzi osnovna prava zagantovana svim svetskim poveljama onda je sasvim razumljivo da ce se te zajednice ubuducc s pravom intenzivnije oslanjati na sada demokratsku vlast SRJ, drzave kojoj pripadaju.

VLADIKA ARTEMIJE PRISUSTVOVAO PROSLAVI SKOLE SV. KRALJ MILUTIN U GRACANICI

Vladika Artemije je danas sa monastvom i svestenstvom iz Gracanice prisustvovao priredbi koju organizuje skola Sv. Kralj Milutin u Gracnici. Nastavnom osoblju i djacima ove skole Vladika je pozeleo srecnu i bogom blagoslovenu slavu Sv. Kralja uz najlepse zelje i blagoslove u njihovom daljem radu i skolovanju. Djaci i nastavnici skole sutra ce u velikom broju doci u crkvu da bi se svi zajedno pomolili na sv. liturgiji.

RAZGOVOR OCA SAVE I ILBERA HISE NA RFE

U Pristini: Ilber HISA, direktor Akcije za gradjanske inicijative Kosova i U Kosovu Polju: protosindjel Sava JANJIC, portparol Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije

Moderator: Omer KARABEG

Da li su pobedom opozicije na izborima u Saveznoj Republici Jugoslaviji i pobedom Demokratskog saveza Kosova na lokalnim izborima u toj pokrajini stvoreni uslovi da pocne istinski dijalog o buducnosti Kosova? RFE Gospodine Hise, mislite li da su nakon pada Milosevica stvoreni uslovi za pocetak dijaloga izmedju Ibrahima Rugove, cija je partija osvojila vlast u najvećem broju kosovskih opstina, i predsednika Savezne Republike Jugoslavije Vojislava Kostunice?

HISA Ne mislim da su stvoreni uslovi za pocetak dijaloga. Rugova je predsednik partije koja je na lokalnim izborima pobedila u 21. od ukupno 30. opstina, koliko ih ima na Kosovu, s tim da u tri opstine Srbi cine vecinu, a Srbi, kao sto znate, nisu izašli na izbore. To mu ne daje mandat da predstavlja Kosovo. Takav mandat moze se dobiti jedino na nacionalnim izborima koji tek treba da se odrze na Kosovu. Na kraju krajeva, Rezolucija Saveta bezbednosti 1244 je veoma jasna u vezi s ovim pitanjem. Ona kaze da na Kosovu prvo treba izgraditi demokratske institucije, a tek nakon toga moze se pristupiti

razgovoru o buducem statusu Kosova.

RFE Gospodine Hisa, da li to znaci da na Kosovu u ovom trenutku nijedna licnost i nijedna partija nemaju mandat da vode dijalog sa predstavnicima Srbije i Savezne Republike Jugoslavije?

HISA Mislim da je tako. Osim toga, mislim da bi takav dijalog bio riskantan, da bi bio preuranjen i da ne bi doneo nikakve rezultate. Pre nego sto on pocne dosta toga mora da se uradi i u Srbiji i na Kosovu. Pred nama je dug put demokratizacije, dug put izgradjivanja institucija, tako da u ovom trenutku tim razgovorom ne bismo apsolutno nista dobili, iako bi on, bio moguc.

JANJIC Ko ce s albanske strane uestvovati u pregovorima, to treba da odluuce sami Albanaci, to je njihova stvar. Ja ipak mislm da je potrebno je poceti neke preliminarne razgovore i pregovore, kako bi se realizovalo ono sto predvidja Rezolucija 1244 u kojoj se ne pominje pitanje statusa, ali se govori o supstancijalnoj autonomiji Kosova u okviru Savezne Republike Jugoslavije.

RFE Gospodine Janjicu, koliko sam shvatio, vi smatrate da bi dijalog mogao da pocne, s tim da se ne otvara najbolnije pitanje, a to je pitanje statusa Kosova?

JANJIC Apsolutno. O statusu Kosova ne moze se razgovarati u uslovima kada se ne postuju osnovna ljudska prava Srba i pripadnika ostalih nealbanskih zajednica koje zive na Kosovu i Metohiji. Smatram da je pre svega potrebno realizovati ono sto je predvidjeno Rezolucijom 1244. Slozio bih se sa gospodinom Hisom da se u ovom trenutku treba skoncentrisati na izgradnju demokratskih institucija pod kojima ja podrazumevam samo one institucije koje su predvidjeno Rezolucijom 1244. Mislim, dakle, na one institucije koje bi pre svega omogucile postovanje ljudskih prava i sloboda svih stanovnika Kosova i Metohije, ali ne i na one koje bi izlazile iz okvira Rezolucije i prejudicirale pitanje statusa pokrajine.

RFE Gospodine Hisa, ako bi se pitanje statusa Kosova ostavilo po strani, da li bi se u ovom trenutku mogao uspostaviti dijalog izmedju srpske i albanske strane o nekim drugim kljucnim pitanjima, o pitanjima suzivota?

HISA Postoje razne vrste dijaloga. I ovaj razgovor koji sada vodimo u "Mostu" je jedna vrsta dijaloga. Ali na Kosovu jos nisu uspostavljene institucije koje bi mogle voditi oficijelni dijalog. Koliko sam ja shvatio, to o cemu vi govorite i na cemu insistira gospodin Janjic je gradjenje nekakvih pozitivnih odnosa, ono sto se zove "confidence building measures". Jedan od takvih koraka bi bio, recimo, kada bi se albanski zatvorenici pustili iz srpskih zatvora. To bi bio bio pozitivan primer.

RFE Da li mislite da je to pitanje o kojem bi albanska i srpska strana u ovom trenutku mogle razgovarati?

HISA Ja ne mislim da se o tome moze pregovarati. Jer, ti ljudi su taoci rata, a ne zarobljenici. Sada, kada je primljena u Ujedinjene nacije, Savezna Republika Jugoslavija bi morala da postuje standarde medjunarodne zajednice i da oslobodi zatvorene Albance. To je problem koji treba da resavaju medjunarodna zajednica i Srbija. To nije pitanje o kome se moze pregovarati.

RFE Gospodine Janjicu, da li smatrate da treba pustiti sve Albance koji se nalaze u zatvorima u Srbiji?

JANJIC I Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije i nasa Srpska pravoslavna crkva vise puta su apelovali da se puste politicki zatvorenici, ali i da se istovremeno ucini napor da se pronadju mnogobrojni nestali Srbi kojih prema nasim podacima ima preko 1.000. Najveci broj tih ljudi nestao je nakon zavrsetka rata. Nakon demokratskih promena u Srbiji vladika Artemije je apelovao da se puste albanski zatvorenici, ali je isto tako uputio apel UNMIK-u i albanskim politickim snagama trazeci od njih da ucine sve da pronadju nestale i kidnapovane Srbe. Naravno, da se te dve stvari ne mogu uslovljavati, jer je rec o humanitarnim pitanjima, ali smatramo da ih treba resavati uporedo i da bi obe strane trebalo da pokazu dobru volju. Mi smo uvereni da predsednik Kostunica i nova vlada imaju dosta razumevanja za ovo pitanje i siguran sam da je pustanje doktorke Brovine jedan od prvih koraka koji ce dovesti do pustanja svih politickih zatvorenika. Dakle, Srpsko nacionalno vece i nasa crkva smatraju da treba pustiti iz zatvora sva lica za koja nema dokaza da su pocinila neko krivicno delo i koja se drze kao politicki zatvorenici. Medjutim, dok se, s jedne strane, medjunarodna zajednica itekako agazuje oko albanskih zatvorenika, s druge strane, imamo potpuno odsustvo interesovanja za nestale Srbe. Mi ne mozemo da verujemo da niko od Albanaca na Kosovu, koji su demokratski orijentisani i koji ze suzivot sa Srbima, ne moze da nam pomogne da udjemo u trag tim ljudima, makar da nadjemo njihova tela, ukoliko nisu zivi. Mi isto tako smatramo da sto pre treba resiti i slucajeve Srba koji se nalaze u zatvorima UNMIK-a na Kosovu i Metohiji i koji vec dugo cekaju na sudjenje. Tim ljudima ili treba suditi, ili ih treba pustiti na slobodu, ukoliko nema dokaza protiv njih. Istovremeno insistiramo da medjunarodna zajednica istrazuje i zlocine koji su pocinjani nad Srbima za vreme rata, a narocito nakon rata.

RFE Gospodine Hisa, da li smatrate da uporedo sa aktivnostima da se Albanci puste iz zatvora u Srbiji treba raditi i na tome da se pronadju nestali Srbi? Cak su se pominjali i neki sabirni logori. O tome je govorilo Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije.

HISA Smatram da treba resiti sudbinu nestalih Srba, bez obzira na to da li ce albanski zatvorenici biti pusteni iz srpskih zatvora. Rekao sam, moj stav je da se o ovim principijelnim pitanjima ne moze pregovarati, jer se radi o humanitarnim pitanjima.

RFE Gospodine Hisa, gospodin Janjic kaze da Albanci ne pokazuju gotovo nikakvo interesovanje sa sudbinu nestalih Srba. Ko bi, po vama, sa albanske strane trebalo da se angazuje na njihovom pronalazenju?

HISA To je tesko pitanje. Trebalo bi da se svi mi, ne samo politicari, vec i gradjani angazujemo oko toga. Ali mi nemamo institucije koje bi bile odgovorne za te stvari. Na Kosovu ne postoji ministarstvo u cijoj bi nadleznosti bila ta pitanja. Takve institucije cemo izgraditi tek posle opstih izbora na Kosovu.

RFE Vi mislite da je to u ovom trenutku prevashodno zadatak organa medjunarodne zajednice na Kosovu?

HISA Ako govorimo o institucionalnoj odgovornosti, onda je to prevashodno njihov zadatak. Ali to ni u kom slucaju politicke cinioce na Kosovu ne oslobodja moralne odgovornosti da se angazuju oko tog vaznog pitanja.

RFE Veton Suroi, istaknuti kosovski intelektualac, smatra da bi iduce godine na Kosovu trebalo da budu odrzani opsti izbori na kojima bi bio izabran parlament. On takodje smatra da bi Kosovo trebalo da dobije prelazni ustav i da pocne da funkcioniše kao drzava, a tek nakon toga bi trebalo otvoriti pitanje statusa. Kako vi, gospodine Janjicu, gledate na taj koncept?

JANJIC Rezolucijom 1244 predvidjeno je stvaranje privremenih demokratskih institucija u okviru siroke ili, kao se kaze u tekstu Rezolucije, supstancijalne autonomije Kosova u okviru Savezne Republike Jugoslavije. Sve ono sto se uklapa u taj okvir apsolutno je prihvatljivo. Ne moze se, medjutim, insistirati samo na pojedinim elementima Rezolucije, a druge vrlo vazne delove tog dokumenta zanemarivati. Rezoluciju 1244 treba integralno realizovati, jer je ona u ovom trenutku jedini legalni okvir i osnova za bilo kakvo nastojanje da se ovde nesto resi. Prema tome, pre nego sto se krene u opste izbore na Kosovu i Metohiji potrebno je za njih stvoriti uslove. Poznato je da Srbi nisu izašli na lokalne izbore zbog toga sto nemaju slobodu kretanja. To niko ne moze da porekne, buduci da Srbi zive izolovani u svojim enklavama, njima su uskracena osnovna ljudska prava. A, bez slobode zivljenja, nema ni slobodnih izbora. Prema tome, da bi Srbi slobodno artikulisali svoju politicku volju na opstim izborima potrebno je stvoriti odgovarajuce uslove. Potpuno je apsurdno organizovati takve izbore na Kosovu i Metohiji u situaciji kada, recimo, usred Pristine postoji klasicni geto u kome zivi 200-300 Srba koji su okruzeni bodljikavom zicom i ne mogu nigde da izađu. Smatram da bi gospodin Suroi morao da ima malo vise razumevanja za realnost u kojoj sada zive Srbi, buduci da, na zalost, sloboda nije dosla za sve ljude koji zive na Kosovu.

HISA Ukoliko Srbi zele da promene sadasnje stanje, to jeste da prekinu zivot u getu koji pominje gospodin Janjic, treba da participiraju u politickom zivotu Kosova kako bismo izgradili nove odnose na novom Kosovu. Medjutim, mislim da apsolutno ne stoji argument da Srbi nisu izašli na lokalne izbore na Kosovu zbog toga sto nemaju slobodu kretanja. Tu tvrdnju demantuje cinjenica da su Srbi ucestvovali na septembarskim jugoslovenskim izborima na kojima su velikom vecinom glasali za gospodina Milosevica, sto ukazuje na odredjeni politicki mentalitet Srba na Kosovu. Ako su izašli na jugoslovenske izbore, mogli su izaci i na kosovske, medjutim, oni to nisu zeleli. Time su ostalim stanovnicima Kosova porucili da ne zele da ucestvuju u izgradjivanju kosovskih institucija, a veoma tesku situaciju u kojoj se nalaze koriste kao izgovor da to ne bi cinili. Zbog toga mislim da je veoma vazno da Srbi na Kosovu shvate da se nalaze u jednoj novoj realnosti i da treba da saradjuju sa drugim Kosovarima i medjunarodnom zajednicom kako bi doprineli izgradnji demokratskih institucija, u njima participirali i kroz njih, kao gradjani Kosova, nastojali da ostvare svoje interese. Veoma je vazno da kosovski Srbi shvate da bi njihov izlazak na srpske izbore krajem decembra predstavljao jednu veoma, veoma negativna poruku za ostale Kosovare. Oni ce to shvatiti kao da Srbi jednostavno ne zele da zive na Kosovu.

JANJIC Cinjenica je da mi imamo slobodu da izađemo na glasacko mesto, recimo, u Gracanici, neposredno pored manastira. Medjutim, ja sam govorio o slobodi zivota, a ne o mogucnosti da izađemo na glasacko mesto koje obezbedjuju jake snage KFOR-a i na koje nas dovezu u oklopnim kolima. Upravo zbog toga sto nema osnovnih ljudskih sloboda, kao sto su sloboda kretanja, pravo na rad, pravo na bezbedan zivot, srpski narod ne veruje da moze da ostvari svoje intrese u drustvu u kome postoji takav nivo diskriminacije. Sto se tice ucesca na saveznim izborima, Srbi su na njih izašli, mada u krajnje abnormalnim uslovima, i dali su najveći broj glasova gospodinu Milosevicu prevashodno zbog toga sto su glasali za drzavu, jer su oni duboko uvereni da jedino drzava moze da zastiti njihove interese i da popravi njihov položaj, a u tom trenutku tu drzavu predstavljao je Milosevic. Dajuci glas Milosevicu, Srbi na Kosovu su ustvari dali glas drzavi, a tu drzavu sada predstavlja gospodin Kostunica. Inace, mi kao narod moramo da prihvatimo da je na Kosovu doslo do promene realnosti. Medjutim, nije mogucno prihvatiti sadasnju realnost kao nesto sto treba da ostane, pre svega zbog toga sto ova sadasnja realnost znaci da je jedna represija zamenjena drugom. Ja ne mogu da se pomirim sa cinjenicom da u Pristinu moram da dolazim pod oruzanom pratnjom. Nama je potrebno drustvo u kome nece vladati represija, u kome ce postojati demokratski odnosi i u kome ce se problemi resavati dijalogom. To su cinjenica koje ce morati da prihvate svi stanovnici Kosova. Sto se tice decembarskih izbora, moguće da ce Srbi izaci makar

formalno na te izbore, da bi potvrdili svoje uverenje da je Kosovo deo Srbije, odnosno preko Srbije deo Jugoslavije, u sta svi Srbi veruju. I to ce opet biti glasanje za drzavu za koju oni veruju da moze da popravi njihov položaj koji medjunarodna zajednica, na zalost, za godinu i po dana nije popravila. Prema tome, najbolji nacin da se izadje iz ovog corsokaka jeste da krenemo da popravljamo uslove zivota na Kosovu i Metohiji. Prisustvo predstavnika Srpskog nacionalnog veca na sednicama Privremenog administrativnog veca Kosova pod ovako teskim uslovima pokazuje nasu spremnost da svojom saradnjom doprinosimo da se sadasnje stanje promeni. Mi smo spremni da prihvatimo, ako se za to stvore odgovarajuci uslovi, i ucesce lokalnim organima vlasti. Dakle, mi jesmo za saradnju, ali trazimo da nam se obezbedi minimum uslova da bismo u politickom zivotu mogli da ucestvujemo kao ravnopravni i slobodni gradjani.

HISA To o cemu govori gospodin Janjic je ružna cinjenica i teska posleratna realnost. Ja razumem gospodina Janjica. Razumem ga s obzirom da sam 10 godina bio u situaciji da zivim u jednom appartheidu, da sam bio u situaciji da se sakrivam tokom rata, da me traze, da bezim sa Kosova zajedno sa skoro milion svojih sugradjana. Ja, dakle, dobro poznajem gorcinu nase realnosti.

Medjutim, tu realnost mi moramo promeniti. A, necemo je promeniti na taj nacin sto cemo odbijati da ucestvujemo u politickom zivotu i potajno nadati da ce Vojska Jugoslavije jednog dana doci i resiti problem. Ona nece doci, i zato je vazno da shvatimo da ovu sadasnju realnost moramo mi sami da promenimo.

JANJIC Moram reci da smo mi uciniли znacajan gest dobre volje kada smo pokazali spremnost da ucestvujemo u opstinskim strukturama, cak i bez izbora, kao nominovani clanovi, i to u situaciji kada nasi predstavnici mogu bezbedno doci na sednice opstinskih skupstina jedino u oklopnim kolima KFOR-a. Mi ocekujemo da ce novoizabrane opstinske strukture, u kojima dominiraju predstavnici Demokratskog saveza Kosova, omoguciti da se ta klima polako pocne da menja. I ne samo oni, nego i predstavnici svih ostalih politickih partija. Mislim da obe strane treba da ucine korake koji bi vodili ka izgradnji poverenja. Ukoliko do toga dodje, ukoliko se stvore uslovi za bezbedan zivot Srba na Kosovu, ne postoji nikakav razlog zbog koga Srbi ne bi ucestvovali na pokrajinskim izborima na Kosovu, buduci da je takva vrsta izbora predvidjena Rezolucijom 1244. Ja znam da je gospodin Hisa proziveo teske trenutke, sada ih, medjutim, prozivljavaju mnogi Srbi, Romi, Bosnjaci. Inace, ja nisam pristalica da se resenja nalaze uz pomoc bilo kakve vojske. U ovom trenutku potrebno je da pobedimo u jednom ratu koji se vodi pre svega spremnoscu na dijalog i na kompromis.

RFE Gospodine Hisa, mogu li da se opsti izbori na Kosovu odrzati pre nego sto se svim Srbima koji to zeleva obezbedi nesmetan povratak na Kosovo?

HISA Ja mislim da se pitanje opstih izbora na Kosovu ne moze s tim povezivati. Stvari se mogu i obrnuto gledati. Ako se ne odrze izbori, i ako se nakon njih ne uspostave institucije vlasti na Kosovu, ko ce onda biti odgovoran za povratak Srba. Ukoliko zelimo da napravimo demokratsko drustvo, onda moramo stvarati demokratske institucije, a do njih se ne moze doci ucenama, pregovorima, opstrukcijom. U demokratskim drustvima institucije se prave jedino glasanjem. Ne postoji drugi nacin.

RFE Gospodine Janjicu, da li je za vas povratak Srba na Kosovo preduslov za opste izbore?

JANJIC U svakom slucaju Srbima koji su morali pod raznim vrstama pritisaka da napuste Kosovo, bilo da su isterani ili da su sami otisli iz straha od odmazde, mora se omoguciti povratak njihovim kucama i zastita imovine. Za sada te mogucnosti nema, buduci da je postojala vrlo jaka opstrukcija pojedinih politickih krugova kosovskih Albanaca koji su povratak Srba uslovljavali raznim stvarima - pustanjem albanskih zatvorenika, zaceljivanjem rana rata ili necim drugim. Medjutim, Albanci moraju da shvate da, kao sto je njima omoguceno pravo na povratak, to pravo mora da se omoguci i Srbima, Romima, Bosnjacima, Hrvatima i svima drugima koji su u posleratnom periodu napustili Kosovo. Ici na izbore u uslovima kada je dve trecine srpskog stanovnistva van Kosova za Srbe je apsolutno neprihvatljivo. Citava podrucja ispraznjena su od Srba, a njihova imovina i dalje je izlozena nesmetanom unistavanju. Srpska groblja se redovno zasipaju smecem. Crkve su nam i dalje okruzene bodljikavom zicom, jer postoji opasnost da budu srusene. Vrlo je tesko govoriti o demokratskim procedurama u drustvu u kome umesto reda i poretka vladaju organizovani kriminal, nasilje i najgora diskriminacija koja trenutno postoji u Evropi. Slazem se sa gospodinom Hisom da treba stvoriti institucije, ali moramo videti kakvi ce ljudi sedeti u tim institucijama. Naivno je ocekivati da ce ljudi koji su, po misljenju mnogih, palike sutra, kad sednu u neko telo, biti gasioci pozara i uspostavljati jedno divno demokratsko drustvo u kome ce svi biti veoma srećni. Zato mislim da je sada prilika da opstinske vlasti, izabrane na nedavnim lokalnim izborima, pokazu da su spremne da omoguce povratak Srba. Ukoliko one ispolje tu spremnost, to ce sigurno ohrabriti medjunarodnu zajednicu da podrzi sto skorije odrzavanje opstih izbora. Inace, ukoliko se i dalje bude dogadjalo ono sto je sada svakodnevnica, ukoliko se i dalje nastave minobacacki napadi na pojedina srpska sela, kao, recimo, Gorazdevac kod Peci, plasim se da, ne samo Srbi nece biti za opste izbore na Kosovu, nego ce i u medjunarodnoj zajednici sve vise jacati uverenje da se ovde ne mogu formirati demokratske strukture.

RFE Gospodine Hisa, da li ste vi za to da se svim Srbima koji to zelevomoguci povratak na Kosovo? HISA Ja sam za to da se omogucipovratak, ne samo Srbima, vec svim gradjanima Kosova. To je prirodno pravo svih ljudi. Ja mislim da, ipak, treba dati sansu demokratiji. Ako bismo prihvatili logiku gospodina Janjica, onda medjunarodna zajednica ne bi uopste trebalo da razgovara sa gospodinom Kostunicom koji se slikao sa kalasnjikovom. Medjutim, ipak mu je data sansa da nesto napravi od Jugoslavije i Srbije. U tom smislu mislim da i nama treba dati sansu, jer smo mi mnogo pretrpeli. Nista se nece postici bojkotom i stalnim blokiranjem demokratskih procesa na Kosovu. Sto se brze budu izgradjivale institucije Kosova, brze ce se postaviti pitanje povratka i druga veoma vazna pitanja na Kosovu. Ne treba zaboraviti da ni godinu i po dana nakon rata niko od onih koji su optuzeni za zlocine na Kosovu nije izveden pred Haski sud.

RFE U nekim krugovima u Srbiji ponovo je u opticaju ideja o podeli Kosova sa jasno razgranicenim srpskim i albanskim enklavama u kojima ne bi dolazilo do mesanja stanovnistva. Ljudi koji se zalazu za taj koncept kazu da je to jedini nacin da se obezbedi opstanak Srba na Kosovu. To je prakticno model Kosovske Mitrovice koja je striktno podeljena na albanski i srpski deo? Kako vi na to gledate gospodine Janjicu?

JANJIC Moram da kazem da Srpsko nacionalno vece i nasa crkva nikada nisu podrzavali ideju bilo kakve teritorijalne podele. Stvaranje etnici cistih teritorija nije primereno savremenoj Evropi. To je jedan zastareo koncept koji je podrucju Balkana doneo toliko mnogo tragedija. Stanje u Kosovskoj Mitrovici moze se prihvatiti samo kao privremeno resenje da ne bi doslo do vecih sukoba dok se ne uspostave prve mere poverenja. Ne vidim buducnost Kosova u stvaranju nekih novih berlinskih zidova ili nekih izolovanih enklava koje bi prezivljavale tako sto bi pupcanom vrpcom bile povezane sa maticom. Isto tako moram da kazem da medju Srbima vlada uverenje da bi nezavisno Kosovo bilo etnicki cista albanska drzava sa tendencijom ujedinjavanja sa ostalim teritorijama gde zive Albanci. Svoju buducnost vidimo u regionalnim i evropskim integracijama u kojima granice gube na znacaju, a raste vaznost nesmetane ekonomske, kulturne i svake druge komunikacije. To je nasa buducnost, a ne podela i stvaranje etnickih teritorija.

HISA Ja mislim da je podela najbolji put ka novom balkanskom ratu. Na Balkanu i u nasem susedstvu ima dosta gradova koje deli reka i koje spajaju mostovi i koji su multietnicki. Ne znam zasto takva ne bi bila i Kosovska Mitrovica. Ako taj grad ostane podeljen, bice to opasan presedan. Doci ce do takozvanog domino efekta, napravice se nove podele, pa cemo imati situaciju u kojoj ce se permanentno voditi mali ratovi. A sto se tice toga kakvo Kosovo zelevomoguci Albanci, ponekad mi je malo cudno kad vidim da su Srbi uvereni da bolje od Albanca znaju sta Albanci zelevomoguci da naprave od Kosova. Pustimo te price. Inace, apsolutno se slazem sa gospodinom Janjicom da nam nisu potrebni berlinski zidovi. U svim drzavama koje su proizasle iz bivse Jugoslavije potrebna su nam demokratska drustva sto ce nam omoguciti da u buducnosti razgovaramo o regionalnoj integraciji u evropskom duhu.

RFE I na kraju, mislite li da ce Kosovo, s obzirom na sadasnju situaciju, s obzirom na visoki stepen nepoverenja medju nacionalnim zajednicama, jos dugo ostati pod protektoratom medjunarodne zajednice?

JANJIC Kako sada stvari stoje, verujem da je prisustvo medjunarodne zajednice veoma vazno zbog toga sto je u ovom trenutku ona jedini garant krhkog mira koji postoji medju etnickim zajednicama, medju kojima, na zalost, nema poverenja. Potrebno je da prodje odredjeno vreme, da dodje do promene nacina razmisljanja, da dodje do ekonomskog razvoja, kako bi ljudi malo-pomalo, umesto o politickim, poceli da razmisljaju o pitanjima svakodnevnog zivota. To je uslov da se uspostavi normalna ljudska saradnja i prevazidje ovo sadasnje nepoverenje koje izgleda nepremostivo. Prema tome, prisustvo medjunarodne zajednice na Kosovu veoma je vazno, ali u narednom periodu, za razliku od ovog prethodnog, od zavrsetka rata do danas, njeni predstavnici moraju da pokazu mnogo vise sluha za krsenje ljudskih prava i za sudbinu nestalih lica, moraju da omoguće da se izbeglice vrate, da se zastiti privatna imovina i imovina verskih zajednica, jednom recju, moraju da omoguće stvaranje demokratskog drustva u kome ce ljudi svoje probleme resavati na civilizovan nacin.

HISA Rekao bih da imamo jednu pomalo paradoksalnu situaciju. U nasoj regiji NATO snage su mnogo vise prisutne nego u svim onim postkomunistickim zemljama koje su vec ispunile uslove za ulazak u taj vojni savez. Mislim da tu realnost treba menjati. NATO ne treba da cuva mir, nego treba da sluzi kao bezbednosni kisobran koji treba da osigura evropeizaciju Balkana.

PORED POVATKA SRBA TREBA SPRECITI PRODAJU SRPSKE IMOVINE

Jucer su Vladika Artemije i Draganc, predsednik SNV Centralnog Kosova, prisustvovali vanrednoj sednici Komiteta za povratak prognanika u centru UNMIK-a u Pristini. Vladika Artemije je u ime SNV posebno insistirao da pored potrebe da se intenzivira proces povratka prognanih Srba treba efikasno spreciti nekontrolisanu prodaju srpske imovine u Pokrajini. Otkada je g. Kusner ukinuo zakon o zabrani prodaje srpske imovine Albancima ova prodaja tece bez ikakve kontrole i poprima zabrinjavajuce razmere. Po

svedocenju pristinskih sveštenika vise od 60% srpske imovine u Pristini je vec prodato Albancima dok prodaja posebno intenzivno napreduje u Kosovu Polju i okolini. SNV KIM od UNMIK-a zahteva da se pronadje efikasan mehanizam koji bi onemogucio ovu prodaju koja se odvija pod velikim pritiskom i pretnjama od strane Albanaca koji u slucaju da Srbi ne zele da prodaju svoje kuce i stanove iste unistavaju i pale tako da mnogim Srbima ne preostaje nista drugo nego da pod krajnje ponizavajucim uslovima pristanu na prodaju svoje imovine.

Predstavnici SNV KIM su posebno izrazili nezadovoljstvo zbog gotovo nepostojecih rezultata rada Komiteta za povratak ciji sastanci sve vise lice na tribine za praznu diskusiju. I pored postojanja Komiteta mnogo veci napredak u procesu povratka raseljenih Srba postignut je spontanom povratcima koje je sada Komitet duzan da pomogne obnovom i izgradnjom potrebne infrastrukture pre zime. Narocito je ohrabrujuci povratak Srba u selo Grace kod Vucitrna. Zabelezeni su i pojedinačni povratci u Musnikovo kod Prizrena, Orahovac i Veliku Hocu. S druge strane proces iseljavanja Srba je narocito intenzivan u Kosovu Polju, Obilicu i Lipljanu gde je sa nesmanjenom zestinom nastavlja teror i pritisci albanskih ekstremista. Narocito je zabrinjavajuca i situacija u gradu Gnjilanu gde je ostalo manje od 450 Srba od najmanje 10.000 koliko ih je zivelo pre rata u samom gradu. Mnogi Srbi su bili prinudjeni da prodaju svoje kuce tek nakon brojnih pretnji, ucena i paljevina kuca i ubistava. Po misljenju SNV KIM posebnu odgovornost za ovakvu situaciju posle zavrsetka rata snosi UNMIK koji nije pronasao efikasne nacine da zastiti ugrozeno stanovnistvo vec ih je manje vise prepustio albanskim bandama i kriminalcima na milost i nemilost. Otuda Misija UN ima posebnu odgovornost da sada spreči dalju prodaju i otimanje srpske imovine i pokrene intenzivan proces povratka prognanika svojim domovima.

PREDSTAVNICI SNV KIM DANAS NISU PRISUSTVOVALI INAUGURACIJI NOVIH OPSTINSKIH SKUPSTINA

Kao sto je vec najavljeno predstavnici SNV KIM koje je sef UNMIK-a dr. Bernard Kusner nominovao za srpske predstavnike u novim opstinskim skupstinama danas nisu prisustvovali svecanim sednicama kojim je obelezena inauguracija novih lokalnih vlasti na Kosovu i Metohiji. Srpski predstavnici nece se prikljuciti radu skupstina opstina sve dok se ne obavi konsultacija sa predsednikom Kostunicom i dok se ne iznadju povoljniji aranžmani za opštine Mitrovica, Strpce i Novo Brdo.

U MANASTIRU GRACANICA PROSLAVLJENA SLAVA SV. KRALJA MILUTINA

Danas je svetom arhijerejskom liturgijom koju je sluzio episkop rasko-prizrenski g. Artemije proslavljena manastirska i ktitorska slava Sv. Kralja Milutina. Sluzbi su pored mnoštva vernog naroda iz Gracanice prisustvovali nastavnici i djaci skole Sv. Kralja Milutina koja danas slavi 125 godina svoga postojanja. Nakon zavrsetka liturgije Vladika Artemije je odsluzio pomen upokojenom monahu Haritonu. Telo o. Haritona bice sahranjeno sutradan, 13. novembra u manastiru Crna Reka.

INTERVJU PREDSEDNIKA KOSTUNICE SLOVACKOM DNEVNIKU "PRAVDA"

Predsednik SR Jugoslavije Vojislav Kostunica je u kratkom intervju, koji je danas objavio slovaccki dnevnik "Pravda", istakao da "imamo sve preduslove za ocuvanje SR Jugoslavije" i da je on po tom pitanju "duboki optimista".

Kostunica je svoj optimizam potkrepio cinjenicom da narode Srbije i Crne Gore, kako je ukazao, "vezuju crste istorijske, kulturne, etnicke i mnoge druge sponse".

Jugoslovenski predsednik je tim ocenama odgovorio na pitanje novinara "Pravde" Ivana Drabeka, postavljeno u Strazburu, da li se ne plasi raspada federacije zbog centrifugalnih snaga u Crnoj Gori i da "ce ostati predsednik bez drzave, kao sto je to svojevremeno bio slucaj sovjetskog predsednika Gorbacova".

"Podrzacu svaki nacin provere volje ljudi po pitanju opstanka zajednicke drzave. SRJ ce preziveti, ako to bude volja gradjana. Licno sam ubedjen da ljudi zele zajednicku drzavu. Ta drzava zato nece nestati, a ja necu slediti karijeru gospodina Gorbacova", naglasio je Kostunica.

Odgovarajuci na konstataciju "Pravde" da je, "prema recima crnogorskog rukovodstva, Jugoslavija kao federacija dveju republika fakticki prestala da postoji", Kostunica je istakao da "SRJ kao drzava postoji". To, naglasio je jugoslovenski predsednik, pored ostalog, "potvrđuje i cinjenica da je prosle nedelje SRJ primljena u Ujedinjene nacije kao njena clanica".

Kostunica je ocenio da se radi o "izvanredno znacajnom dogadjaju koji jasno pobija bilo kakva razmisljanja o nestanku ove drzave". "Nepostojee drzave ne primaju u UN", kategoricno je istakao predsednik SR Jugoslavije.

Na pitanje "Pravde" o tome na koji nacin zamislja buduće odnose izmedju Srbije i Crne Gore, predsednik Kostunica je predocio slovacckim citaocima da postoji mnogo predlozenih resenja, "pocev od znatno labave federacije, sve do cvrsto organizovane federativne drzave" i da se po ovom pitanju vodi "opštenarodna diskusija".

"I ja imam svoje vidjenje. Mislim, ne kao predsednik, vec radije kao obican gradjanin, da bi to trebalo da bude federativna struktura koja bi postovala postojece specificnosti i razlike izmedju dve clanice. Licno nemam poverenja u klasicno konfederativno resenje. Vec i zato ne, jer se u medjunarodnoj praksi nije istorijski dokazalo".

"Ujedno sam ubedjen da nasa drzava s obzirom na velike razlike izmedju njenih clanica, ne moze biti ni klasicna federacija. Trebalo bi da trazimo resenje koje bismo mogli nazvati federacija plus ili konfederacija minus. Naravno da ce iznalazenje onog najpovoljnijeg oblika zahtevati veliko strpljenje i odgovoran rad", izjavio je za slovacki list "Pravda" predsednik Vojislav Kostunica. Predsednik SRJ za "Spigl"

PRIORITET - POVRATAK PROGNAHNIH NA KOSMET

BERLIN - Jugoslovenski predsednik Vojislav Kostunica izjavio je nedeljniku "Spigl" da je najvazniji cilj nove, demokratske vlade Jugoslavije, povratak srpskih prognanika na svoja ognjišta na Kosmetu.

- Trebalo bi nasi politicko resenje koje bi sadrzalo sustinsku autonomiju kako za Srbe tako i za Albance na Kosmetu - izjavio je Kostunica za "spigl". Jugoslovenski sef drzave rekao je da se, u traganju za najboljim resenjem kosmetskog problema, moraju da uzmu u obzir namere ostalih zemalja regiona, "posebno Grcke i Albanije".

Kostunica je, u tom kontekstu, upozorio na opasnost razvoja dogadjaja koji bi mogao da ceo Balkan pretvori u bure baruta.

- Nezavisnost Kosova izazvala bi lancanu reakciju. To bi znacilo ne samo kraj drzave Makedonije, vec bi Bosni donelo nove probleme. To bi trebalo svi da imaju na umu.

SRBI BLOKIRALI PUT PRISTINA-SKOPLJE

CAGLAVICA (Beta) - Nekoliko stotina Srba iz Caglavice blokiralo je u subotu magistralni putni pravac Pristina - Skoplje, protestujuci zbog odluke jednog njihovog mestanina da proda kucu Albancu.

Vlasnik kuce i restorana "Kralj", Misa Simic, prodao je pre dvadeset dana svoje imanje Albancu, za 220.000 maraka, a zitelji Caglavice saznali su za tu prodaju kad je novi vlasnik usao na imanje i poceo da adaptira objekte.

To imanje je na samom magistralnom putu koji iz Pristine ka Urosevcu i Skoplju prolazi kroz Caglavicu i, prema kazivanju tamosnjih Srba, ima "strateski položaj".

Blokadu magistrale inicirao je Srpski pokret otpora Kosova i Metohije, posle neuspelih pokusaja da razgovorom ubede Albanca da napusti ovo imanje i selo.

Inace, selo Caglavica je pet kilometara juzno od Pristine i naseljeno iskljucivo Srbima.

Internacionalizovati problem

Djinovic: Molimo predstavnike vlada svih zemalja koji su na Kosmetu da se ukljuce u akciju pronalazenja nevino otetih Srba

KOSOVSKA MITROVICA - Udruzenje porodica kidnapovanih na Kosovu i Metohiji, cije je sediste u Beogradu, organizovalo je uz pomoc Kola srpskih sestara, humanitarne organizacije "Luca" i Srpskog lekarskog drustva iz Kosovske Mitrovice protest "Opet molitva za spas nevinih logorasa na Kosovu i Metohiji".

S protesta u severnom delu Kosovske Mitrovice upucen je apel medjunarodnoj zajednici, novoizabranoj vlasti u SRJ, ljudima dobre volje, a pre svega medijima, da pomognu kako bi se problem nestalih Srba internacionalizovao.

Na Kosmetu je u protekle dve godine nestalo 1.300 Srba. "Demokratski" svet brine samo o Siptarima u srpskim zatvorima, ali se niko od njih nije angazovao da se nadju nevini Srbi koje su oteli teroristi tzv. OVK, receno je na protestu.

- Dosli smo u vas grad koji samo slucajno ima predznak severnog imena. Ovo je najtopliji grad u nasoj zemlji - rekao je predsednik Udruzenja, Ranko Djinovic, koji je s oko 50 clanova porodica kidnapovanih i nestalih stigao iz Beograda u severni deo Kosovske Mitrovice, gde im se pridruzilo nekoliko hiljada gradjana.

S ovog protesta upucen je apel predsedniku SRJ Vojislavu Kostunici da se zauzme da Siptari u zatvorima u Srbiji, koji nisu pocinili zlocine, budu pusteni na slobodu, ali da se zauzvrat nadju i oslobode nevino zatoceni Srbi - djaci, studenti, lekari, radnici, profesori... s Kosmeta.

"Obracali smo se bivsem rezimu ali su oni bili nezainteresovani za problem. Iako u nasim zivotima nema puno mesta za radost, obradovani smo promenama i podrzavamo napore predsednika Kostunice.

Pozdravljamo i pustanje na slobodu Flore Brovine, kao akt dobre volje, i ocekujemo da ce taj postupak proizvesti akt covecnosti sa druge strane", rekao je Djinovic.

On je zahvalio Njegovoj svetosti patrijarhu srpskom gospodinu Pavlu koji je blagoslovio rad udruzenja, kao i vladiki Artemiju i beogradskoj kancelariji Crvenog krsta na pomoci".

- Molimo predstavnike vlada svih zemalja koji su na Kosmetu, u ime naseg bola, demokratije i humanosti,

da se uključe u akciju pronalazenja nevino otetih Srba.

Sa nasih protesta uputicemo apel javnosti i vladama drzava koje imaju svoje predstavnike na Kosovu i Metohiji da nam pomognu", rekao je Djinovic.

Predsednik Kola srpskih sestara dr Milena Cetkovic i Srpskog lekarskog drustva dr Selimir Kalicanin prikljucili su se u ime mitrovackih Srba ovom apelu.

Posle protesta, nekoliko hiljada Mitrovcana i clanovi porodica nestalih su, u jednosatnom molitvenom hodu, obisli zatvor zahtevajuci oslobadjanje nevinih Srba, a potom predstavnicima Medjunarodnog Crvenog krsta urucili spisak s imenima nestalih, kao i spisak s imenima brojnih kidnapera.

Djinovic je za 16. novembar najavio organizovanje slicnog protesta u Beogradu.

SRBI ZELE DA ZAUSTAVE VREME

Demokratske promene u Srbiji nisu, prema ocekivanju, promenile Rugovinu stav o statusu Kosova "Covek mira", kako je voleo sebe da predstavlja Ibrahim Rugova, na nedavno odrzanim lokalnim izborima na Kosovu katastrofalno je porazio albanskog ratnog vodju Hasima Tacija. Rugovinu Demokratski savez Kosova osvojio je skoro 60 odsto glasova, naspram 27 odsto glasova glavnog konkurenta, Tacijeve Demokratske partije Kosova. Tako je Rugova, za koga je Bronislav Goromek uoci rata rekao da je politicar ciji autoritet slabi iz dana u dan, koga je u toku rata Oslobodilacka vojska Kosova osudila na smrt zbog izdaje albanskih nacionalnih interesa i koji je neposredno po zavrsetku rata u Pristini proglasen za politicara proslosti, ponovo medju Albancima zauzeo lidersko mesto koje mu je pripadalo vise od deset godina.

Pogresno misljenje: Posmatraci prilika u juznoj srpskoj pokrajini Rugovinu pobedu pre svega vide kao posledicu hajducije Tacijevih "ucki", koja je stanovnistvu posle godinu i kusur dana dojadila. Druga tacka na kojoj je Rugova izvojevao pobedu jeste Tacijeva militantnost povodom ostvarenja konacnog cilja svih albanskih partija - nezavisnosti Kosova. Rugovina spremnost da politickim sredstvima dovrši zapoceti put ka nezavisnosti odgovara Albancima, cini se da odgovara medjunarodnoj zajednici kompromitovanoj svojom pasivnoscu pred zlocinima nad Srbima, ali i Srbiji, koja bi u eventualnim pregovorima i razgovorima o statusu juzne pokrajine mogla da usicari mnogo vise od Rugove nego od Tacija.

"Postoji misljenje da ce se lakse proci sa Rugovom. Varate se", izjavio je prilikom nedavne posete Beogradu Adem Demaci. Mozda se ispostavi na kraju da Rugova moze da za Albance usicari mnogo vise nego Taci. Nakon izbora na Kosovu, Ricard Holbruk je izjavio da je "buduci status Kosova, sto se americke administracije tice, i dalje otvoreno pitanje", tj. da su "on (Holbruk) i Madlen Olbrajt oduvek isticali kako smatraju da rezolucija 1244 Saveta bezbednosti ne iskljucuje nezavisnost Kosova".

Slucajno ili ne, tek u intervjuu Spiglu maja ove godine, govoreci o buducnosti Kosova ("Za nas je nezamislivo sve ostalo osim nezavisnosti"), Rugova je upotrebio isti argument i skoro iste reci: "U njoj (rezoluciji) nije iskljucena nezavisnost Kosova. Vrata za to ostala su otvorena".

Imidz: Dostupni podaci Rugovu diskretno predstavljaju kao junaka iz romanticarskih romana, koji je sav svoj zivot posvetio idealu - borbi za nezavisnost Kosova. Tek tu i tamo pojavljuju se podaci koji o Rugovi govore kao o zivom coveku: clanstvo u Savezu komunista do 1986. godine, kuca od 160 kvadratnih metara placena 450.000 maraka (upola manje od prave vrednosti, prema tvrdnji medija), skolovanje dece u inostranstvu.

Ako neke cinjenice ne odgovaraju pomenutoj romanticarskoj predstavi, utoliko gore po cinjenice. Tvrdnju da potice iz partizanske porodice ("Otac je bio partizan. Od Subnora imam potvrdu da je on nestali borac koji je odmah posle oslobodjenja bio prvi predsednik NO odbora sela"), Rugova je u skladu sa imidzom borca za albanske nacionalne interese okrenuo u pricu da su mu se otac i deda borili da nasu globalno rešenje za Kosovo i Metohiju. Tek, izvesno je da su Rugovinu otac i deda streljani 1945. godine, godinu dana po njegovom rodjenju. Srpska rezimska stampa obilato je koristila taj podatak da bi objasnila javnosti bivse Jugoslavije odakle poticu Rugovini "koreni mrznje" prema Srbima i Srbiji.

Istini za volju, tesko je pronaci Rugovinu izjavu u kojoj ce se eksplicitno prepoznati ili pokazati mrznja prema Srbima, koje je od 1989. godine i ustolice za predsednika DSK u izjavama tretirao kao nacionalnu manjinu na Kosovu kojoj je obecavao puna gradjanska prava po uspostavljanju nezavisnosti pokrajine. Nije se, medjutim, pretrgao u zastiti Srba po dolasku Unmika. "Moj narod to ne bi razumeo", odgovorio je Rugova na pitanje zasto se u znak solidarnosti ne pojavljuje na sahranama Srba, nastradalih u "kolektivnoj krvnoj osveti", kako je ubistva na Kosovu objasnio otac Sava. Ubistva Srba do pocetka 90-ih Rugova je znao da objasni spletkama policije ili je izbegavao odgovor, a za proterivanje Srba iz pokrajine je tvrdio - bar prema pisanju medija - da ne postoji.

Predsednik: Prema postojećim podacima Rugova se prvi put ukljucio u politicki zivot 1968. godine, tokom studentskih demonstracija na kojima se prvi put cuo zahtev za nezavisnoscu Kosova. Iz SK-a je iskljucen zbog potpisivanja Apela 215 intelektualaca protiv usvajanja ustavnih amandmana SR Srbije, da bi proslavu 600-godisnjice kosovske bitke docekao kao nacionalista ali jos uvek bez radikalnih ciljeva - bar javno iskazanih. "Srbi ne mogu da prebole sto Albanci preuzimaju vodece pozicije. Oni zele da zaustave

vreme", objasnio je 1989. godine, kada je donet novi Ustav Srbije, Rugova, tada vec doktor nauka, koji je titulu stekao na pariskoj Skoli za visoke studije drustvenih nauka kod Rolana Barta. Kretenoidnu politiku Milosevicevog rezima, koja je za posledicu imala da se vecina Albanaca nikada nisu osecali kao punopravni gradjani Srbije, koji nikada nisu uveravani da je srpskoj drzavi do njih stalo, a cesto su tretirani kao gradjani drugog reda, Rugova je sa svojim saradnicima u DSK znao da iskoristi. Na izborima za "predsednika" "Republike Kosovo", Rugova je 1992. godine kao jedini kandidat dobio 867.557 glasova, iako je glasacko telo brojalo 762.267 ljudi. Na stranu da li je tolika razlika stvarno posledica glasova pristiglih iz inostranstva - bitno je da su Albanci skoro plebiscitarno proglasili Rugovu za svog glasnogovornika. A glasnogovornik je tvrdio sledece: "Srbija nikada nije imala suverenitet nad Kosovom, okupirala ga je i drzi ga silom, iako i sama nije priznata drzava".

"Albanci kao i drugi narodi bivse SFRJ imaju pravo na samoopredeljenje".

Nagrađeni nacionalista: Najveci Rugovin uspeh jeste to sto je uspeo da internacionalizuje kosovsko pitanje, sto se desilo vec pocetkom devedesetih. Zapravo vec 1991. godine SAD su "obecale" srpskom rezimu da ce intervenisati ako posegne za silom, sto se kojih desetak godina kasnije i ostvarilo. Skrecuci paznju svetske javnosti i u toku rata u Hrvatskoj i BiH, Rugova je od 1992. godine do danas ponavljao vidjenje resenja kosovskog problema: medjunarodni protektorat nad pokrajinom, izjasnjavanje "naroda Kosova" i nezavisna drzava. Bar jedan deo Rugovine vizije do sada se ostvario.

Zalaganje za gandijevski otpor Albanaca srpskom rezimu Rugovi je donelo naklonost Zapada. Da nije Demacija, Rugova bi bio jedini nacionalista u Evropi koji je za svoje politicko delovanje - odnosno, zalaganje za mirno resenje kosovskog problema - od Evropskog parlamenta dobio nagradu "Saharov". Nesto manje gandijevski, ali sa puno razumevanja docekan na Zapadu, bio je Rugovin zahtev NATO-u od pre dve godine za vazdusnim udarima po srpskim i jugoslovenskim oruzanim snagama "kao preventivna mera zastite albanskog stanovnistva".

Ove godine je Rugova, koji je zahteve za upotrebu sile pravdao nasiljem nad Albancima i etnickim ciscenjem, postao jos radikalniji. U pomenutom intervjuu Spigliu, na pitanje sta ce se dogoditi ako svet bude insistirao na integraciji Kosova u Jugoslaviju, Rugova je bio eksplicitniji nego ranije: "Onda ce biti sledeceg rata. Svi mi, citavo stanovnistvo Kosova, ici cemo na barikade", konstatujuci: "Mi smo vec van Jugoslavije". Demokratske promene u Srbiji nisu, prema ocekivanju, promenile Rugovin stav o statusu Kosova. Jos i pre svakog nagovestaja o smeni, Rugova je izjavio da kosovski Albanci "nemaju vremena da cekaju da se Srbija, sa svojom teznjom da dominira i nacionalizmom, demokratizuje", a u drugoj prilici je svako misljenje srpske opozicije o Kosovu kao sastavnom delu Srbije unapred, za svaki slucaj, izjednacio sa nacionalizmom i Milosevicevim rezimom. Uz taj stav tesko je bilo sta ocekivati od susreta sa predsednikom SRJ Vojislavom Kostunicom, koji - susret - Rugova kao mogucnost nije odbacio. Mozda Rugova i ne ocekuje nista. Ukoliko njegova izjava da ce "Unmik ovde (na Kosovu) ostati jos neko vreme, ali posle toga ce morati da ode", a da ce "sa druge strane, NATO ostati zauvek", nije samo zelja vec saznanje.

U svakom slucaju, Ricard Goldstin, tuzilac Haskog tribunala, uoci izbora na Kosovu, u svojstvu sefa medjunarodne komisije, u izvestaju Kofiju Ananu, prvom coveku Ujedinjenih nacija, preporucio je da Kosovo postane nezavisna drzava posto ispuni nekoliko uslova, od kojih je prvi zastita "manjina".

Komisija je, u ovom trenutku, odbacila nezavisnost i zakljucila da ce vojne snage na Kosovu jos dugo biti potrebne.

RADE STANIC

OD MINE ALBANSKIH TERORISTA POGINUO POLICAJAC

Na lokalnom putu izmedju Velikog i Malog Trnovca kod Bujanovca, danas je u putnickom automobilu "lada" poginuo policajac Ivica Bozinovic.

Nesreca se dogodila kada je Bocinovic automobilom naisao na putu na minu, koju su podmetnuli albanski teroristi.

CIJI CE BITI VOJNI AERODROM SLATINA?

Pristina - Zamenik komandanta ruskog kontingenta Kfora na Kosovu, pukovnik Aleksandar Raljjan, upozorio je na nastojanja da, mimo dogovora sa Rusijom, vojni status aerodroma Slatina kod Pristine, bude promenjen. Aerodrom Slatina ima status vojnog aerodroma i 70 odsto civilnih letova koji se obavljaju preko njega u interesu su mirovne vojne operacije na Kosovu. Ruski pukovnik Aleksandar Raljjan je u izjavi za agenciju RIA novosti, rekao da su poslednje vreme Misija UN na Kosovu i komanda Kfora, intenzivirali razradu plana da se aerodrom Slatina stavi pod upravu UN, a da se potom odgovornost za komercijalnu delatnost aerodroma, poveri privatnom preduzecu ciji je vlasnik Albanac. Pokusaji ove vrste preduzimaju se mimo ruske strane, bez cije saglasnosti, po helsinskom dogovoru Rusije i SAD, promena statusa aerodroma kraj Pristine nije moguca, objasnio je Raljjan.

On je naveo da se kod Djakovice privodi kraju izgradnja aerodroma "iskljucivo za potrebe oruzanih snaga

NATO-a" i demntovao tvrdnje komandanta Kfora na Kosovu italijanskog generala Karla Kabidjozua, prema kojem bi aerodrom u Djakovici prihvatao najmanje dve trecine civilnih aviona. (Beta)

Predstavnici Srba razgovarali sa Kusnerom

DOGOVOR SA BEOGRADOM PRE ULASKA U LOKALNU VLAST

Gracanica - Politicki predstavnici vecine Srba sa Kosova, dogovorili su se preksinoc da stav o svom ucescu u telima lokalne samouprave u pokrajini postignu u kontaktima sa vlastima u Beogradu. Tokom razgovora sa sefom Unmika Bernarom Kusnerom, predstavnici vise politickih organizacija Srba su pokazali visok stepen saglasnosti, u cvrstom stavu da je nemoguće zahtevati od njih da posalju svoje imenovane predstavnike u opstinske skupstine bez prethodne konsultacije sa predsednikom SRJ Vojislavom Kostunicom, saopstilo je juce SNV u Gracanici. (Beta)

Demanti Matice Askalija Jugoslavije

UBIJENI U DOSEVCU NISU ROMI

Novi Sad - U vasem dnevnom listu juce je objavljeno da su na Kosovu, tacnije selo Dosevac, ubijena cetiri muskarca pogresno ih nazivajuci Romima, kaze se u saopstenju dostavljenom nasoj redakciji. Matica Askalija isticice da su cetiri ubijena muskarca nacionalnosti Askalija, jer su bili clanovi Demokratske politicke partije Askalija. Matica Askalija najostrije osudjuje ubistvo cetiri muskarca askalijske nacionalnosti, od kojih je jedno maloletno dete od 16 godina.

R. D.

Postizborna panorama Sandzaka

POBEDE I PORAZI

Na septembarskim predsednickim izborima u Jugoslaviji gradjani Sandzaka ubedljivom vecinom dali su svoj glas Vojislavu Kostunici. I u svim gradovima ove visenacionalne sredine protestnim skupovima branjena je izborna pobeda.

Sandzak, stara Raska, jugozapadna Srbija ili kako se jos ne naziva ova oblast, kao specificna regija predstavio se i rezultatima izbora od 24. septembra. Dok su gradjani prakticno plebiscitarno glasali za predsednickog kandidata i liste DOS-a na saveznim izborima, udruzena opozicija nije na lokalnu pobedila ni u jednoj od sest opstina. Stavise, dozivela je ubedljive poraze. U Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici izbornu pobedu nadmocno je slavila Stranka demokratske akcije Sulejmana Ugljanina.

SDA je u Novom Pazaru osvojila 32 od 47 odbornickih mandata, a u Tutinu 34 od ukupno 37.

Ovoj stranci ubedljiv izborni trijumf u Sjenici nije omela ni nova stranka sa nacionalnim, muslimanskim predznakom - Narodni pokret Sandzaka Dzemail Suljevic u maticnoj opstini osvojio je samo nekoliko mandata. Osnivac stranke izgubio je na izborima za opstinski parlament. SDA je u ovim opstinama, ubedljivije nego na prethodnim izborima, overio svoj politicki rejting. U Novom Pazaru je izbornim rezultatima sa vlasti otisla i prinudna uprava koju je, posle rezultata izbora iz 1996, postavila Vlada Srbije.

Za razliku od opstina sa vecinskim muslimanskim stanovnistvom, u Novoj Varosi, Priboju i Prijepolju pobile su druge opcije. Priboj i Prijepolje su ostali medju poslednjim SPS enklavama u Srbiji. Socijalisti su odneli ubedljive pobile (u Prijepolju 42 od ukupno 61 mandata), dok je jedino Nova Varos na lokalnu pratila rezultate izbora na saveznom nivou. Ovde je DOS u koaliciji sa Srpskim pokretom obnove, rezultatom 14:13, preuzeo vlast od socijalista.

Postizborna, sarena panorama multietnickog Sandzaka kod gradjana budi nadu, ali izaziva i strah.

Pobeda Kostunice proslavljena je maltene jednodusno, ali je docekana i sa razlicitim motivima.

Opstine u kojima je pobedila SDA ocekuju od nove vlasti da im udovolji mnogim, davno izrecenim zahtevima koji se krecu do politicke autonomije Sandzaka. Za razliku od Novog Pazara, Sjenice i Tutina, ovi zahtevi se ne podrzavaju u Novoj Varosi, Priboju i Prijepolju. Ovde su ocekiivanja drugacija. Pobedu Kostunice u Priboju i Prijepolju vide kao nadu da ce demontaza bivse vlasti stici i u njihove gradove i da ce, uprkos rezultatima na lokalnim izborima, i ovde vrlo brzo sa prestola skinuta dugogodisnja komunisticka vlast. To su nade, ali kod gradjana je prisutan i strah od postizbornog Sandzaka kao novog potencijalnog zarista.

Da su na ovom politicki trusnom podrucju moguci uzavreli dani pokazao je vec komsijski fudbalski derbi odigran 14. oktobra u Novoj Varosi izmedju domaceg "Zlatara" i "Sloge" iz Sjenice. Po prepoznatljivom jugo-scenariju politicke varnice su i u Sandzaku krenule sa sportskog terena.

Navijaci iz Sjenice dosli su organizovano, u velikom broju na utakmicu i na tribinama razvili ogromni transparent na kojem je pisalo: "Jugoslavijo, moze Sandzak i bez tebe". Vec vidjeno na stadionima u Bosni koju, inace, velikomuslimani Sandzaka smatraju maticom. Revoltirani navijaci iz Nove Varosi uzvratili su skandiranjem "Srbija, Srbija". Bilo je varnica i medju igracima na fudbalskom terenu. Jedino je rezultat bio - 2:2.

Koliko ce rezultat nedavne izborne utakmice u Jugoslaviji biti u sluzbi miroljubivog stanja u multietnickom Sandzaku ostaje da se vidi.

Milan R. Cmiljanovic

AMBASADORI EGIPTA, PALESTINE I SIRIJE KOD PATRIJARHA

Njegova Svetost Patrijarh srpski G. Pavle primio je danas u Patrijarsijskom dvoru u Beogradu otpravnike poslova Egipta, Palestine i Sirije, Njihove Ekselencije Halila Basema, Akela Badera i Zughaiba Jeriosa. Diplomatski predstavnici su upoznali Njegovu Svetost sa tragicnom situacijom u kojoj se, ovih dana, nalaze svi stanovnici Svete Zemlje. Umolili su ga da, on licno, kao i sva punoca Srpske pravoslavne crkve, umnoze svoje molitve za uspostavljanje trajnog mira izmedju Jevreja i Palestinaca.

Ambasador Ruske Federacije u SRJ posetio Podgoricu

JEGOSKIN: SNAZNA JUGOSLAVIJA JE DOBRA ZA NAROD CRNE GORE I SRBIJE

Ambasador Ruske Federacije u SR Jugoslaviji Valerij Jegoskin rekao je danas u Podgorici da Rusija smatra da snaznija Jugoslavija znaci, istovremeno, bolji zivot naroda i Crnoj Gori i u Srbiji.

On je u izjavi za Tanjug naglasio da su upravo na tom osnovu nedavno u Moskvi razgovarali predsednici Vladimir Putin i Vojislav Kostunica.

On je rekao da mu je veoma drago da su svi rukovodioci u Crnoj Gori, sa kojima je razgovarao, "pruzili uveravanja da teze ocuvanju neke zajednicke drave i nekog zajednistva sa Srbijom. Niko od njih nije govorio o raspolozenju za potpuno odvajanje i potpunu nezavisnost Crne Gore".

KOSOVSKI PROBLEM I DALJE BEZ EPILOGA

Kosovski problem je neresen balkanski problem, koji ceka svoj epilog. Resenje se mora traziti u dijalogu novih vlasti u Beogradu i kosovskih Albanaca, ali i svih drugih cinilaca, pa i drzava u okruzenju, receno je juce na predstavljanju knjige dr Predraga Simica, objavljene pod naslovom "Put u Rambuje" i podnaslovom "Kosovska kriza 1995-2000".

Govoreci o Simicevoj knjizi, dr Slobodan Samardzic je podsetio da je projekat "velike Alanije" star oko 120 godina. Ideologije su se medju kosovskim Albancima menjale, ali sustina borbe je ostala ista, a to je nezavisnost ove teritorije, naveo je Samardzic napominjuci da je u finalnoj fazi ta borba prerasla u oruzanu, u vidu akcija "OVK" i uz pomoc NATO-a.

- Problem Kosova je zamrznut medjunarodnim prisustvom na tom podrucju, ali on nije resen. U medjuvremenu se iz Pokrajine iselilo 250.000 nealbanaca, prostor je postao monoetnicki i time nije ostvaren cilj rezolucija UN koje govore o multietnickom Kosovu, upozorio je Samardzic. On kaze da se prema ovom podrucju od strane zvanicnog Beograda mora voditi principijelna politika koja ce se zalagati za demokratska resenja i za postovanje Rezolucije 1244. Samardzic smatra da je kosovsko pitanje pre svega teritorijalno pitanje.

Prof. dr Dusan Batakovic ocenio da promena politicke vlasti u Beogradu oznacava i jacanje srpskog interesa za stabilizovanje prilika na Balkanu, ali da albanski nacionalizam i dalje ostaje "jedno eksplozivno punjenje koje moze da zapali ovaj prostor". Batakovic smatra da je u Simicevoj knjizi dobro sistematizovano citavo razdoblje - od Dejtonskog sporazuma 1995. do 2000. godine, u kojem se pokazalo da srpsko-jugoslovenska strana nije nudila nikakve predloge za resavanje tog najtezeg srpskog pitanja - kosovskog. Na tom najtezem pitanju se i slomio bivsi rezim, pa se moze reci da je, sto se rezima tice, sve pocelo na Kosovu, i sve se sa Kosovom završava.

Kako resiti kosovsko pitanje? Batakovic kaze da srpska strana treba da pokrene inicijative koje ce delovati stabilizujuce, da se ceo problem postavi na nove osnove. Povratak prognanika je prioritet, ali je jos hitnija potreba obezbedjivanja sigurnosti Srbima koji su na Kosovu ostali.

Srpska strana je dugo vodila izolacionisticku politiku, stalno ponavljajuci da je Kosovo unutrasnji problem, iako je svima bilo jasno da je to pitanje internacionalizovano, primetio je mr Zoran Lutovac. On kaze da se sanse za stvaranje nezavisnog Kosova smanjuju ako se imaju u vidu interesi drzava u okruzenju, pa i interesi drugih evropskih drzava. "Srbi i Albanci treba da pokazu spremnost i da vode racuna ne samo o svojim interesima nego i o interesima druge strane, kao i o interesima medjunarodne zajednice kada resavaju kosovski problem", zakljucio je Lutovac.

- Knjiga upozorava da se nalazimo u nezavršenom kosovskom ratu, ali treba reci da je opasnost od ponovnog oruzanog sukoba bitno smanjena zbog politickih promena ostvarenih u Beogradu, pa i zbog izborne pobede Ibrahima Rugove na Kosovu, jer dijalog se sa nekim mora voditi - rekao je na jucerasnjem predstavljanju svoje knjige dr Predrag Simic, dodajuci da nova vlast ima velike sanse da taj dijalog i pokrene. "Postoji u ovom trenutku zelja Beograda, Tirane, a i Podgorice, da se ovaj prostor približi evropskim integracijama. Mozda ce završni ispit za te integracije biti sposobnost resavanja kosovskog problema", rekao je Simic.

Knjigu "Put u Rambuje" objavila je izdavacka kuca "Nea".

B. Radivojsa

Sa sednice Komisije Savezne Skupstine

IZBORI NA KOSOVU I METOHIJI NISU PONOVLJENI

Nama i desetinama hiljada drugih gradjana tog dela Srbije uskraceno je neprikosnoveno biracko pravo, navedeno je u peticiji, o kojoj je juce raspravljano. - DOS je trazio od suda da ponisti nepostojece glasove

Zbog cinjenice da su ponisteni septembarski izbori na Kosovu i Metohiji i da, potom, nisu ponovljeni, gradjanima u juznoj pokrajini uskraceno je ustavno i izborno pravo. Sa ovim misljenjem clanova Komisije za ostvarivanje sloboda, prava i duznosti gradjana Skupstine SR Jugoslavije bice upoznata oba parlamentarna doma.

Uz izvestaj sa rasprave, na jucerasnjoj sednici ove komisije, bice navedeno i to da je Savezni ustavni sud, donoseci odluku o ponistavanju glasanja na Kosmetu preporucio da se izbori ponove, a da to nije uradjeno.

Povredjena prava

Povod za visecasovni razgovor clanova Komisije bila je predstavka grupe gradjana sa Kosova i Metohije, koji su, u pismenoj formi, izrazili svoj revolt, tvrdeci da im je, na najgrublji nacin, uskraceno neprikosnoveno ustavno pravo da biraju i da budu birani. Potpisnici peticije naveli su da je odluka o ponistenju izbora doneta uz obrazlozenje da su biracka mesta tamo bila otvorena od sedam do 16 casova, a ne, kako Zakon o izboru saveznih poslanika nalaze, do 20 casova. Time je, podsecaju, naknadno ponistena legalna odluka Savezne izborne komisije, koja je doneta i javno saopstena pre izbora, da, iz bezbednosnih razloga, glasanje u tom delu Srbije bude do 16 sati. Takva argumentacija nema nikakvo opravdanje, podvukli su, jer je Sud na takvu odluku SIK-a mogao blagovremeno da reaguje, a ne posle obavljenih izbora.

Predstavnici potpisnika ove peticije sa Kosova i Metohije prisustvovali su jucerasnjoj sednici, uz izricitu molbu upucenu novinarima da, zbog poznatih prilika u pokrajini, ne navode njihova imena.

Ljudi u pokrajini sada se, rekao je jedan od potpisnika, pitaju kome, u stvari, pripadaju, da li ih je to matica otpisala. Njihov revolt je, tim pre, veci sto su pod izuzetno teskim uslovima izlazili na glasanje ("pretila nam je opasnost da izgubimo glavu"), samo da bismo dokazali da je Kosovo i Metohija deo Srbije i Jugoslavije. Jedina satisfakcija za njih sada bi bila da se glasovi koji su, zaista, legalni priznaju i da se sa njih skine ljaga da su pokrali glasove. Ovako posle ponistenih izbora, Siptari kazu kad vas vasa drzava ne priznaje, sta cekate od nas.

- Oduzeli smo im pravo da postoje, da biraju i da budu birani. Duboko su im povredjena prava i zato treba da trazimo da Savezni ustavni sud i Savezna izborna komisija povrate ono sto su oduzeli - naglasio je Vukoman Medojevic (SNP), koji je juce izabran za zamenika predsednika ove komisije.

Drzavno, a ne partijsko pitanje

Slazuci se sa stavom da je nesporno da su prava Srba i Crnogoraca sa Kosmeta povredjena, Slobodan Gavrilovic (DOS) istakao je i da je "u proteklih deset godina biracko pravo mnogima ukinuto" i da je i na septembarskim izborima "bilo lopovluka".

- Pridodati su albanski glasovi glasovima Srba. Vise od 200 mesta birackih je, navodno, otvoreno, a - nije nijedno. To je, kao SIK ponistio, ali kad je prikazao listing, opet su ovi glasovi ostali. Ni u jednoj predstavi DOS nije trazio od suda da izbore ponisti zbog vremena u kojem su bila otvorena biracka mesta, vec da se poniste nepostojeci glasovi, sa neotvorenih birackih mesta - istakao je Gavrilovic i dodao da je pitanje ove pokrajine drzavno, a ne partijsko, a da Demokratska opozicija Srbije nece dozvoliti da se koristi tragedija tamosnjeg zivlja u politicke svrhe.

Ovaj poslanik uveren je da SPS i JUL zele da ponizite legitimnu pobedu predsednika Kostunice.

Zasto je ponisteno oko 45 hiljada glasova u cisto srpskim sredinama, upitao je jedan od potpisnika peticije, pominjuci, uz to, i glasove raseljenih, koji su izašli na 181 biracko mesto.

- Nije trebalo brisati sve glasove sa Kosmeta, vec od tih 140.000 glasova ostaviti 45.000 srpskih glasova koji su bili legalni. Zasto vi iz DOS-a niste ulozili novu zalbu za tih 45.000 glasova Srba - reci su Vasa Momcilovica (SNP), koji je obracajuci se Gavrilovicu, konstatovao: "To ste precutali, jer vam je to odgovaralo".

Samo da je 11.000 glasova priznato bilo bi drugog kruga, istakao je Zivorad Igic (SPS), inace predsednik ovog radnog tela.

- Na Kosmetu je pokusano da se otvore sva biracka mesta, a kad to nije moglo, ona su pomerana. Pitam se otkud vam toliko fotografisanih mesta, kad je poznato kakva je tamo situacija. To su snimili Kusnerovi ljudi - tvrdio je Igic.

- Nijedan snimak nismo dobili od Kfora. Imali smo posmatrace, clanove birackih tela u prosirenom sastavu, koji su snimili "biracka mesta" - odgovorio je Slobodan Gavrilovic i rekao jos jedanput da su glasovi Srba nesporni, a da se mora utvrditi ko je ukrao 140.000 glasova na Kosovu i Metohiji.

B. Cpajak

ZBOG AKCIJA SEPARATISTA, STANJE NA KOSMETU POGORSANO

Komandant Trece armije Vojske Jugoslavije general-pukovnik Vladimir Lazarevic izjavio je danas da je situacija u tom delu nase zemlje "zbog teroristickih aktivnosti siptarskih separatista sa Kosmeta, znatno pogorsana".

U razgovoru sa novinarima posle završene svečanosti u kasarni u Presevu povodom Dana roda granicnih jedinica, Lazarevic je istakao da je za mesec dana u tom delu nase zemlje bilo 30 "oruzanih teroristickih incidenata siptarskih bandita".

U njima je "zivot izgubilo pet lica a vise ranjeno, od kojih ce neki ostati invalidi do kraja zivota", rekao je on.

General Lazarevic je kazao da "siptarski teroristi sada postavljaju protivtenkovske mine na putevima i druga eksplozivna sredstva na saobracajnicama i pored drugih objekata, zbog cega 'cinimo sve da do najgoreg ne dodje i da se izbegnu nevine zrtve'".

"Trece armija VJ je strategijska formacija koja obezbedjuje ovaj deo nase drzavne teritorije i cini sve sto je u granicama nasih moci", rekao je general Lazarevic.

ODLIKOVAN VODNIK SASA JANKOVIC

Komandiru borbena-oklopnog vozila 57. granicnog bataljona Pristinskog korpusa Trece armije Vojske Jugoslavije, vodniku prve klase Sasi Jankovicu, danas je u Presevu urucena Medalja za izuzetno obavljanje duznosti i izvrsavanje zadataka u odbrani i bezbednosti otadzbine.

Na svečanosti u 57. granicnom bataljonu, vodniku Jankovicu Medalju je predao komandant Trece armije Vojske Jugoslavije general-potpukovnik Vladimir Lazarevic.

Jankovica je odlikovao predsednik Savezne Republike Jugoslavije Vojislav Kostunica.

CESKA TV PRONASLA TRAGOVE KRIMINALCA I TRGOVCA DROGOM

Prvi program ceske televizije (CT) objavio je da se jedan od sefova trgovine drogom, kosovski Albanac Nedzmedin Zeka, sada nalazi na Kosovu i Metohiji.

Kriminalca Zeku su pre godinu i po dana dva naoruzana muskarca otela iz gradske sudnice u Pragu gde je vodjen krivicni postupak protiv njega.

Ceska televizija je objavila da je njenoj ekipi koja izvestava iz juzne srpske pokrajine uspelo da pronadje Zekine tragove.

Kako je receno u sinocnoj reportazi sa Kosmeta, Zeka se, navodno, na Kosovu krece sasvim slobodno, a neki od svedoka su rekli da su ga videli i u najvećem pristinskom hotelu "Grand". Za taj hotel je receno da ga "bije glas centra organizovanog kriminala", kao i da se "o vezama zlocinackih organizacija sa vrhom kosovsko-albanske politike javno govori".

"Medjunarodna uprava u Pokrajini za sada se protiv kriminala bori uzaludno, a posao policiji komplikuje ograniceno pravo moci, koje, na kraju, onemogucava i hapsenje takvih ljudi kakav je Zeka", navela je CT.

Ceski potpredsednik vlade i ministar pravde Pavel Rihetski je nedavno sa Kosmetom povezao i slucaj odbeglog ceskog zatvorenika Jirziji Kajinka, podsetila je CT. Radi se o osudjeniku na dozivotnu robiju, zbog dvostrukog narucenog ubistva i jednog neuspelog pokusaja ubistva ceskog privrednika i njegovih telohranitelja, koji je 29. oktobra pobegao iz najcuvanijeg ceskog zatvora Mirov na Sumpersku, a za kojim policija od tada uzaludno traga.

Ceska televizija je citirala reci Rihetskog "da ne sumnja u to da bi u takvom Kosovu za njega (Kajinka) moglo postojati interesovanje Tacija i slicnih".

CT je svoje gledaoce, uz emitovanje snimaka pripadnika OVK, podsetila da je "Hasim Taci postao slavan kao politicki predstavnik OVK". Za OVK je rekla da je "na Kosovu postala simbol borbe za nezavisnost, a u zvanicnim saznanjima americke obavestajne sluzbe dugo je figurirala kao teroristicka organizacija sa sumnjivim nacinom finansiranja".

Ocena saveznog ministra za nacionalne manjine

PITANJE KOSOVA NE MOZE BITI RESENO KAO PITANJE MANJINA

Jugoslovenski ministar za nacionalne manjine Rasim Ljajic ocenio je da pitanje Kosova ne moze biti reseno, ako se tretira kao pitanje manjina.

Ljajic je za danasnji pristinski dnevnik "Dita" rekao da "nije realno" insistiranje da status Kosova sada bude konacno resen, ocenjujuci da je Kosovo medjunarodni problem i da ce takav biti jos nekoliko godina.

"Trebalo bi uspostaviti normalnu komunikaciju sa predstavnicima Kosova, sa ciljem pronalazenja konacnog resenja u interesu naroda na Kosovu", rekao je Ljajic.

On je jos rekao da je prethodna vlast u SRJ pocinila "uzasne greske" na Kosovu.

Mitrovacki Srbi kod predsednika Kostunice

RAZGOVORI O LOKALNOJ SAMOUPRAVI I PROGNAVIMA

Clanovi delegacije, predsednik SNV dr Vuko Antonijevic i predsednik IO SNV Oliver Ivanovic preneli su predsedniku Kostunici stav Srba da hoce da ucestvuju u organima samouprave, ali ne po svaku cenu i ne na svoju stetu, te da ce u ove organe ukljuciti svoje prave, proverene predstavnike.

Predstavnici Srba sa severa Kosova, kako je za "Glas" rekao Oliver Ivanovic, upoznali su predsednika Kostunicu i sa aktivnostima na stvaranju uslova za povratak prognanih. Ocenjeno je da povratak ne ide zeljenim tokom pre svega zbog odugovlačenja medjunarodne zajednice i Siptara koji po svaku cenu zele nezavisno i Kosovo bez Srba.

Posle razgovora s predsednikom Kostunicom Antonijevic i Ivanovic bili su u Ministarstvu za lokalnu samoupravu radi dogovora o konstituisanju organa lokalne samouprave s ciljem sprecavanja dualizma vlasti, kao sto je bilo do sada.

Demonstracije kosovskih Siptara sve masovnije

TRAZE OSLOBADJANJE SVIH ZATVORENIKA

BEOGRAD - Siptari vec nedelju dana svakodnevno demonstriraju ulicama vecih kosovsko metohijskih gradova trazeci od jugoslovenskih vlasti amnestiranje svih zatvorenike siptarske narodnosti koji se nalaze u zatvorima u Srbiji, bez obzira da li su osudjeni zbog politickog delovanja ili odgovaraju za krivicna dela.

Demonstranti, uglavnom zene, nose fotografije zatvorenika i uzvikuju parole protiv nove, demokratske vlasti u Beogradu nazivajuci je neonacistickom. Jedna od najgrlatijih u ovim napadima su Afroditia Keljmendi iz Kruse, kojoj se u zatvoru nalaze muz, tri brata i stric koja istice da je "krv prolivena za slobodu Kosova" i porucuje Srbima da se odreknu svoje teritorije.

Aziz Uka iz Rogove ide dalje u svojim optuzbama na racun Srba i Srbije uzvikujuci da Siptari u Srbiji sluze kao "zivo meso za srpske policajce".

Interesantno je da ove demonstracije koje, kako javlja izvor "Glas" iz Pristine, organizuje propagandna masinerija Hasima Tacija, ne privlace veliku paznju predstavnika Unmika. Jedan od grlatijih demonstranata, Aziz Uka, otvoreno je u ponedeljak uvece u Pristini napao predstavnike Unmika zbog toga sto im se niko nije obratio i odgovorio na postavljena pitanja, najavljujuci nastavak demonstracija do ispunjenja svojih zahteva.

U Pristini se strahuje da bi demonstracije mogle da poprime vece razmere i da budu uperene i protiv predstavnika Unmika.

Umesto sa Unmikom, predstavnici demonstranata odlucili su kasno preksinoc da razgovaraju sa nekim od predstavnika vlasti Republike Srbije na Kosovu, pa su se uputili u Privremeno izvrsno vece, gde ih je primio clan PIV- a i predsednik Demokratske reformske partije Albanaca Sokol Cusa sa saradnicima. Delegaciju zena predvodila je Ljuljeta Skenderi, predsednica Udruzenja zena za Metohiju.

U kracem razgovoru Cusa im je predocio da se problem ne moze resiti izlaskom na ulice i blokiranjem kosovskih gradova, vec mirnim putem, razgovorima sa legitimnim organima vlasti u Beogradu. On je izrazio razumevanje za njihove zahteve, postavljajuci istovremeno i pitanje nestalih Srba o cijoj se sudbini nista ne zna, dodavsi da ima dosta bola, patnji i nezalecivih rana na obe strane.

Na kraju razgovora Cusa je zamolio clanice delegacije da budu tolerantnije, da istupaju bez nacionalne mrznje i ne dozvole da budu izmanipulisane od strane politickih partija na Kosovu kojima nije u interesu miran zivot sa Srbima.

Petogodisnjica mirovnog sporazuma

NOVI DEJTON O BIH, KOSOVU I CRNOJ GORI

VASINGTON (FoNet/Sense) - Pet godina posle mirovnog sporazuma o BiH, u Dejtonu ce se ponovo na najvisem nivou razgovarati o buducnosti ovog dela Balkana.

Americka administracija organizuje krajem nedelje skup lidera BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore i Kosova, na kome ce se ne samo obeleziti petogodisnjica sporazuma, vec i razgovarati o znacajnim promenama do kojih je u medjuvremenu doslo u regionu.

Prema najavi Brusa Hicnera, glavnog organizatora konferencije, potvrđen je dolazak sve trojice clanova predsednistva BiH, predsednika Hrvatske Stipe Mesica, predsednika Crne Gore Mila Djukanovica, kao i predstavnika Albanaca i Srba s Kosova.

Domacini su pozvali i predsednika SRJ Vojislava Kostunicu da predvodi delegaciju iz Beograda.

Dvodnevni skup u Dejtonu bice usmeren ka definisanju sledece etape Dejtonskog mirovnog procesa u BiH, buducnosti Kosova, pristupu Srbiji i buducem statusu Crne Gore, ulozi NATO u jugoistocnoj Evropi i integracija jugoistocene Evrope u EU.

Fond za humanitarno pravo o sudjenju za genocid na Kosovu

KONTRADIKTORNA SVEDOCENJA

Kosovska Mitrovica - Pred Okruznim sudom u Kosovskoj Mitrovici, prekjuce je nastavljeno sudjenje za genocid Miroslavu Vuckovicu i Bozuru Bisevcu, Fond za humanitarno pravo koji u svojstvu posmatraca prati sva sudjenja na Kosovu za etnicki motivisana krivicna dela.

Sudsko vece, kojim predsedava Mahmut Halimi I ciji je clan medjunarodni sudija Krister Karphamer, treba da utvrdi da li su optuzeni Vuckovic i Bisevac, kome se sudi u odsustvu, pocinili krivicno delo za koje ih tereti tuzilac Jusuf Mejzini: da li su smisljeno i planirano palili sela i ubijali albanske civile u cilju potpunog ili delimicnog unistenja albanske etnicke zajednice.

Svih deset do sada saslusanih svedoka izjavili su da prepoznaju optuzene kao osobe koje su ucestvovali u spaljivanju njihovih sela i ubijanju albanskih civila. Izjave svih svedoka pred sudom bile su, medjutim, razlicite od iskaza koje su dali istraznom sudiji. Neka svedocenja bila su i potpuno kontradiktorna.

Jedan od osnovnih prigovora branilaca bio je da sudije kosovski Albanci ne mogu nepristrasno da sude jer su iz iste etnicke zajednice koje su, prema optuznici, okrivljeni kosovski Srbi hteli "da potpuno ili delimicno uniste". Prema recima Natase Kandic, direktorke Fonda informacije o nastavku sudjenja zasad su nedostupne.

R. D.

GRADNJA SRPSKOG FA-KULTETA NA KOSOVU

Caglavica - U selu Caglavica, na oko tri kilometra od Pristine, u toku je rekonstrukcija objekta koji ce u buducnosti postati Fakultet za menadzment. Direktor firme Alfa inzinjering, Milorad Colic nam je rekao da je kraj radova planiran za sredinu decembra. Projekat finansira britanski Kfor a opremu i namestaj ce donirati Soros.

P. J.

Sutra iz Pariza redovnom linijom JAT

KNEZ ALEKSANDAR DOLAZI U SRBIJU

Avionom JAT, redovnom linijom, u Beograd ce sutra iz Pariza doci Njegovo Kraljevsko VisoCanstvo Aleksandar Pavla Karadjordjevic.

"Neizmerno se radujem susretu sa oslobodjenom Srbijom. Vredelo je imati veru u srecan ishod. U razgovorima koje cu imati, mnogo bih toga zeleo da cujem, naucim. Ali, neophodno je da ukazem da je tek sada pred svima nama veliki zadatak, velika obaveza, sluzenja buducoj srecnoj otadzmini", rekao je pred polazak knez Aleksandar, sin kneza Pavla Karadjordjevica.

Prema informaciji iz njegovog Civilnog kabineta u Parizu, knez Aleksandar boravice u Beogradu deset dana, a domaca javnost ce o programu njegovih aktivnosti, putovanjima i sastancima biti blagovremeno obavestavana. Uskoro ce, inace, i u Beogradu biti otvoren Civilni kabinet kneza Aleksandra Pavla Karadjordjevica.

Z. C.

Jozef Fiser, ministar inostranih poslova Nemacke

OSNOV RESENJA ZA KOSOVO OSTAJE REZOLUCIJA 1244

Bon - Ministar inostranih poslova Nemacke Joska Fiser ocenio je prekjuce da novo rukovodstvo u Beogradu predstavljaju istinske demokrate, privrzene izgradnji pravne drzave.

U intervjuu za radio "Hesisen Rundfunk", sef nemacke diplomatije je naglasio da se dolaskom novih jugoslovenskih vlasti "prvi put nudi sansa za postizanje dugotrajnog mira na Balkanu". On je kazao da narodi Balkana "moraju da podju putem pomirenja".

"Novo rukovodstvo u Beogradu cine demokrate iz ubedjenja", koji su se "obavezali da izgrade pravnu drzavu", istakao je Fiser, obesnazujuci ranije vidjenje pojedinih nemackih komentatora koji su, pre svega kada je rec o novom predsedniku SRJ Vojislavu Kostunici, bili skloni da mu pripisuju nacionalisticke crte. Od kako je Kostunica nekoliko puta vec sluzbeno presao granicu Jugoslavije, javnost u Nemackoj se, medjutim, gotovo sasvim "preokrenula" i odrekla takvih epiteta, naglasavajuci sada da se potvrđuje kako Kostunica olicava politicara odanog legalitetu i doslednom sprovođenju demokratskih vrednosti.

Fiser vidi "pozitivne signale" za pomirenje na Balkanu, posebno za konflikt izmedju Srba i kosovskih Albanaca. Ali, tu valja imati strpljenja, preporucuje vicekancelar: "U svakom slucaju za Kosovo je potrebno vreme." Dobro je sto su iz zatvora pusteni prvi kosovski Albanci, kao sto je pozitivan i ishod nedavnih izbora na Kosovu, smatra ministar. "Pitanje statusa Kosova ne moze zasad da se razjasni, ali osnov za resenje ostaje rezolucija UN 1244", objasnio je Fiser stav Nemacke. Po njemu, veoma je pozitivno i to sto se u Beogradu "razmislja o formiranju jedne komisije za istinu", po uzoru na slicno telo koje su svojevremeno dobili Juznoafrikanci, a koje bi trebalo da se bavi razobicavanjem "ere vladavine Slobodana Milosevica".

Zapazivsi kako se tek sada otvaraju perspektive za trajni mir na Balkanu, Fiser je zakljucio da u sklop takve prizeljktivane "dugorocne strategije spada i prihvatanje toga dela Evrope u Evropsku uniju".

D. Vasiljevic
